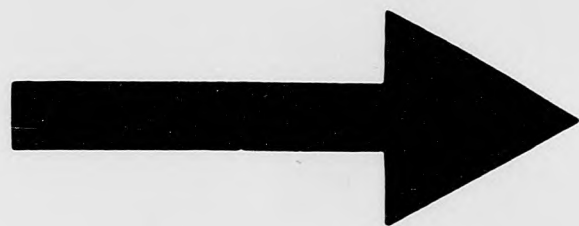
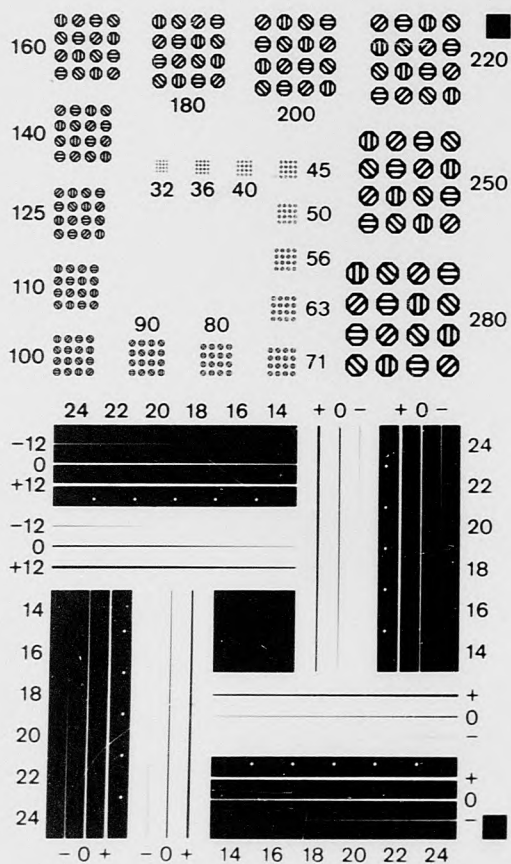




# OSZK.

# 1995.



# 1:10

# FOLYTTATÁS

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR  
MAGYAR NEMZETI KÖNYVTÁR

BIBLIOTHÈQUE NATIONALE SZÉCHÉNYI  
BUDAPEST, HONGRIE

FM3/9956

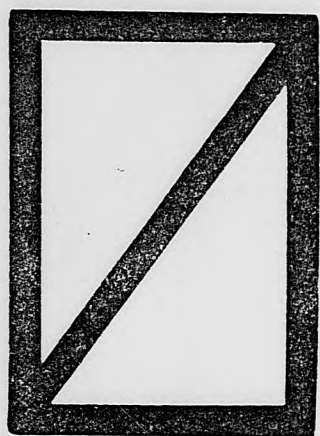
1981:

SZEPTEMBER

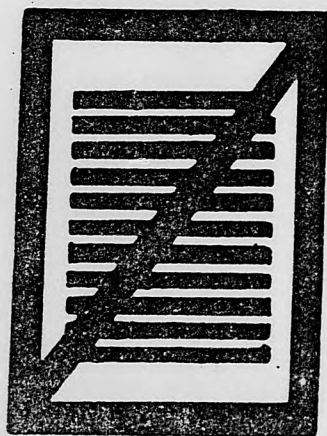
2



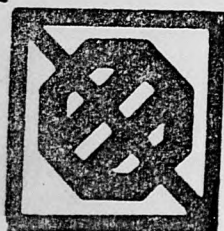
A MIKROFILMEZÉS BŐL SZÁNDÉKOSAN KIHAGYOTT  
LAP



AZ EREDETI DOKUMENTUMBAN A LAP ÜRES



AZ EREDETI DOKUMENTUMBÓL A LAP HIÁNYZIK



AZ EREDETI DOKUMENTUM ROSSZUL OLVASHATÓ

MAGYAR TÁVIRATI IRODA. KÜLFÖLDI HÍREK

1981.(évf. nélk.)

jan.1-dec.31.

Hiány: febr.15. 13.,15.lap.,febr.16. 15-16.lap.,ápr. 12.  
37.lap., ápr.20. 13.lap., máj.1. 21.lap., jún.3.  
63. lap.,jún.7. 21.lap., jún.11. 53.lap.,jún.12.  
49.lap.,jún.18. 15.lap.,jún.29. 69.lap.,júl.26.,  
aug.18. 9.lap.,aug.21. 31.lap.,szept.27. 25.lap.,  
szept.30. 53.lap.,nov.4. 11.,78.lap.,nov.6. 61.lap.,  
nov.30. 3.lap.,dec. 17. 27.,35.lap.,dec.25.

**MTI**

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség  
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

## Külföldi hírek

budapest, 1981. szeptember 02.

kül.

s z e r d a

sk0001 1 230 mtik1001

várható

1981. szeptember 2. /mti/

- varsó : lemp kb plénuma
- Luanda : angolai helyzet
- teherán : iráni fejlemények
- London : weinberger nyilatkozata
- koppenhága : a skandináv államok külügyminisztereinek találkozója
- tokió : külügyminisztérium évi jelentése
- bangui : közép-afrikai helyzetkép
- hága : holland kormányalakítás

sr pk

07.14

020981 0414

Fi

---

sk0002 1 230 mtik1002

weinberger-bbc

London, 1981. szeptember 2. /mti - reuter/ap/ - az egyesült államok tudatában van nyugat-európai szövetségesei érzékenységének, és tanácskozáni készült velük a neutronfegyver gyártásának kérdésében, de a sajtó már e szándék megvalósítása előtt kiszivárogtatta a fegyver gyártásáról hozott döntés tényét - ezzel próbálta mentesíteni kormánya magatartását a brit közvélemény előtt caspar weinberger amerikai hadügyminiszter a londoni bbc televíziónak adott interjújában.

weinberger kedden sietett kijelenteni azt is, hogy az egyesült államok egyetlen más országra sem akarja ráerőszakolni a neutrontöltetű robbanófejeket, de „amennyiben valaki szeretne ilyet, ez rendkívül hatékony védelmi fegyver,„.

peter snow, a bbc riportere megkérdezte: miért nem támogatta az egyesült államok az ensz biztonsági tanácsában a dél-afrikát elítélő és nagyon sokak által mérsékeltnek is tartott határozati javaslatot? a hadügyminiszter a következőképpen érvelt: „a határozat mindent az egyik ország hibájául ró fel, és ez nem segíti a béke megőrzését.„ le mj pk

07.18 020981 1088

-.-

sk0003 1 230 mtik1003

portillo - neutronfegyver

havanna, 1981. szeptember 2. /mti/ - lópez portillo mexikói elnök elítélte a neutronfegyverek gyártásának megkezdéséről hozott washingtoni döntést. a mexikói kormány politikájáról kedden előterjesztett parlamenti beszámolójában rámutatott: a gyártás megkezdése merénylet a fegyverkezési hajszra megfékezését célzó nemzetközi erőfeszítések ellen.

lópez portillo emlékeztetett arra, hogy a nemzetközi közvéleményt nagy reménységekkel töltötte el a salt-ii. egyezmény megkötése, mert ez az egyezmény korlátai ellenére hozzájárulhatott volna a fegyverkezési hajszra megfékezéséhez. két év elmúltával a

Fi

remények szétfoszlottak, s a jelek arra mutatnak, hogy a hõn õhajtott egyezmény helyett az emberiség által eddig kitermelt leggonoszabb fegyver, a neutronbomba kap most zöld utat,, - mondotta a mexikói elnök.

... ml/ve mj pk

07.20 020981 0870

-.-

sk0004 1 230 mtik1004

mexikó külpolitikája /lásd: mtik 1003/

havana, 1981. szeptember 2. /mti/ - López portillo mexikói elnök kijelentette, hogy országa támogatta és támogatja a kubai és nicaraguai forradalmat. közölte azt is, hogy fokozza a salvadori válság megoldását elősegítő erőfeszítéseit. a mexikói elnök kedden mondott parlamenti beszédében kormányának politikájáról adott számot.

elmondotta, hogy kormánya támogatja belize szeptember 21-én kinyilvánítandó függetlenségét. nyomban a függetlenség kikiáltása után - fűzte hozzá - mexikó kérni fogja, hogy az új országot vegyék fel az ensz tagállamai közé. López portillo hangsúlyozta, hogy kormánya az elmúlt évben megkülönböztetett figyelmet fordított a közép-amerikai és a karib-térség helyzetére, sikra szállva a be nem avatkozás politikája mellett.

az elnök leszögezte: mexikó nem hagyhatja figyelmen kívül közép-amerika és a karib-térség népeinek azt a jogát, hogy saját maguk válasszák meg társadalmi rendszerüket, a kormányformát.

portillo emlékeztetett arra, hogy nemrég a francia kormánnyal együtt felhívta a figyelmet arra, hogy a salvadori válság fokozódó nemzetközivé válása az egész térség stabilitását és békéjét fenyegeti. a mexikói elnök beszámolója végén bejelentette: kormánya a salvadori válság megoldásának elősegítésé végett kapcsolatba lépett a biztonsági tanács más tagjaival is.

... ml/ve mj pk

07.42 020981 1389

Fi

30  
81  


-.-

sk0005 1 230 mtik1005

## törökország-pfsz

szófia, 1981. szeptember 2. /mti/ - elégedetlenségét fejezte ki a libanon elleni legutóbbi izraeli támadással kapcsolatos török magatartás miatt jasszer arafat, a pfsz végrehajtó bizottságának elnöke, a cumhuriyet című istanbuli napilapnak adott nyilatkozatában. arafat értékre adta: azt várta, hogy a török kormány az elítélő nyilatkozaton és a károsultaknak nyújtott orvosi segítségén túl az iszlám konferencia határozatának megfelelően megszakítja diplomáciai kapcsolatát izraellel.

a pfsz vb elnöke elmondta: nem számít törökország közvetítésére annak érdekében, hogy az egyesült államok ismerje el a palesztin szervezetet. utalt arra, hogy ez a nyugat-európai országoknak sem sikerült, amelyek magatartásában egyébként - mint megjegyezte - visszalépést tapasztal a palesztin kérdést illetően.

arafat ismét sikraszállt arab csúcstalálkozó összehívásáért, amelyen a palesztin probléma szerepelne a napirenden. elmondta, hogy az el nem kötelezett országok mozgalmában rövidesen bizottságot hoznak létre a palesztin ügy támogatására.

... ék/ve fm pk

07.44 020981 1096

sk0006 1 230 mtik1006


## rövid hírek

## mitterand - arap moi

párizs, 1981. szeptember 2. /reuter/ - françois mitterrand francia köztársasági elnök kedden másfél órás megbeszélést folytatott párizsban daniel arap moi kenyai elnökkel. arap moi azon az ENSZ-tanácskozáson tartózkodik a francia fővárosban, amelynek témája a világ legszegényebb országainak megsegítése.

## kaunda

manama, 1981. szeptember 2. /upi/ - kenneth kaunda zambiai elnök szaúd arabíában tett háromnapos hivatalos látogatásának befejeztével kedden visszatért hazájába.

9.10  


## disney kinában

peking, 1981. szeptember 2. /mti/ - kina csodái címmel 20 perces  
 církoráma /kör alakú vászonra vetíthető/ film forgatását kezdte meg  
 belső-mongóliában kínai partnerekkel az amerikai walt disney  
 vállalat. a stáb a későbbiek során pekingben, lhaszában, urumcsiban,  
 csengtuban, csunkingban, a huangsán hegységben, a jangcén: az ország  
 legszebb vidékein készíti felvételeket.

## Lennon

London, 1981. szeptember 2. /afp/ - musicalt mutatnak be  
 októberben John Lennon, a tavaly decemberben New York-ban megölt  
 egykori Beatle életéről szülővárosában, Liverpoolban. a darab  
 születésétől haláláig követi a világhírű zeneszerző-énekes életét.

## elrabolt miniszter

Guatemalaváros, 1981. szeptember 2. /reuter/afp/ap/ -  
 fegyveresek elrabolták roquelino recines méndez guatemalai  
 közegészségügyi és szociális segélyezési minisztert - jelentette be  
 a kormány szóvivője. az esemény legalább huszonnégy órával a  
 bejelentés előtt történt, de sem a körülményekről, sem a kései  
 nyilvánosságra hozatal okáról nem szólt a kormány. kedden


## csehszlovák rádió

prága, 1981. szeptember 2. /mti/ - a csehszlovák rádió most  
 ünnepi külföldi adásai megkezdésének 45. évfordulóját. a közép- és  
 rövidhullámon sugárzott nemzetközi rádióműsorok napi időtartama ma  
 már 40 óra, és összesen 12 nyelven - egybeként angolul, oroszul,  
 németül, franciául és lengyelül - közvetítenek műsort. a külföldnek  
 szerkesztett program beszámol az ország és a világ eseményeiről,  
 ismerteti az ezekre vonatkozó csehszlovák álláspontot. a sok zenével  
 tarkított információk elsősorban a külföldön élő csehek és  
 szlovákok, valamint a csehszlovákia iránt érdeklődő más országbeliek  
 igényeit igyekeznek kielégíteni.

... Le mj pk

07.51 020981 2273

Fi

g. 10  


sk0007 1 230 mtik1007

## salvadori összefoglaló

havana, 1981. szeptember 2. /mti/ - az elmúlt 24 órában szinte salvadorban fokozódtak a junta gazdasági és katonai létesítményei ellen végrehajtott szabotázsakciók. santa ana városa mellett, san salvadortól 75 kilométerrel keletre, a felkelők nagyfeszültségű távvezetékek két tartóoszlopát robbantották fel. a város nagy részében megszakadt az áramszolgáltatás. usulután megyében a partizánok szintén elektromos távvezetékek ellen követtek el szabotázsakciókat. a megye nagyrészt szünetel az áramszolgáltatás. cabanas megyében az fmln harcosai félkatonai szervezetek tagjaival csaptak össze. az ellenség hat fős veszteségét szenvedett.

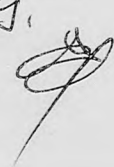
a felkelők által foglyul ejtett kormánykatonák levelet intéztek a salvadori hadügyminisztériumhoz, bejelentve, hogy többé nem kívánnak a hadsereg katonáiként a népi fegyveres erők ellen harcolni. a foglyok üzenetet intéztek a nemzetközi vöröskereszthez is. ebben emlékeztettek az fmln-nek arra az ajánlatára, hogy a felkelők hajlandók őket átadni a vöröskereszt megbízottainak. a foglyok egyben kérték a vöröskeresztet: ha lehetséges, szállítsák ki őket az országból, mert különben a hadsereg bosszujának áldozataivá válnak.

a latin-amerikai újságírók szövetsége kedden mexikó városban kijelentette, hogy a szervezet támogatja a salvadori felkelő erők elismeréséről hozott mexikói és francia döntést. carlos pérez herrera, a panamai elnök politikai tanácsadója, san joséban adott nyilatkozatában úgy vélekedett, hogy az fmln-nek mexikói és francia részről történt elismerése megakadályozhatja az egyesült államok-salvador-ellenes katonai intervencióját. sergio ramez mercado, a nicaraguai kormányzótanács tagja, kedden a felkelő erők elismeréséről hozott mexikói-francia döntést pozitív lépésként minősítette, és meggyőződését fejezte ki, hogy a kezdeményezés elősegíti a közép-amerikai térséget sújtó válságok politikai megoldását.

ml/hi mj pk

07.55

020981 1947

Fi  
9.10  


sk0008 4 230 mtik1008

## kína - árvíz és szárazság ...

peking, 1981. szeptember 2. /mti/ - a víz bősége és hiánya okoz változatlan gondokat ezekben a napokban kína nagy területein, s további összesítések kerülnek nyilvánosságra a károkról. a senjangi rádió jelentette, hogy több mint hétszázan lelték halálukat az északkelet-kínai liaoning tartományban júliusban pusztító áradások során. itt körülbelül 38 ezer lakás, illetve épület ment tönkre. még északabbra, hejlungcsiang tartományban, a megművelhető terület 17 százaléka, 1,2 millió hektár föld került víz alá.

pekingben tovább tart a szárazság, a vízhiány miatt csökkent az áramtermelés, egyes magasházakban a harmadik emelettől felfelé a víz nem jut el a lakásokba. a helyzet furcsasága viszont, hogy a rendkívüli intézkedések és a riasztó hírek ellenére a pekingi utcákat változatlanul locsolják. a pekinghez közeli tiencsinben az sem segített, hogy a város alá vezették a bővizű hejho folyót. a gondok ott is súlyosak.

sanghajból jelentették, hogy az agnes tájfun okinawa után most a kínai partvidéken pusztít. a város vezetése óvintézkedésekre szólította fel a lakosságot. nagy erővel védekeznek a méteres hullámok ellen.

... nc/hi mj pk

08.05 020981 1200


sk0009 1 270 mtik1009

## rövid hírek

## dinoszauruszok az autósztrádán

moszkva, 1981. szeptember 2. /mti/ - váratlan leletre: dinoszauruszok csontjaira bukkantak kazah-útépítők a taskent-csimkent autóút ujjaépítése során. a hívásukra megérkező paleontológusok 16 méter mélyen az út szintje alatt a 70 millió éve kipusztult őslények valószínűségei temetőjét találták meg - írja a pravda vosztoka című üzbec lap. a lelet jelentőségét nagymértékben növeli, hogy bár ezek az állatok a föld őskorában minden földrészén előfordultak, a szovjetunióban mindaddig csak elvétve bukkantak maradványaikra.

Fi 9/



## szervátültetés

san francisco, 1981. szeptember 2. /ap/ - hat hónapi kórházi kezelés után hazatért arizonai otthonába mary gohlke, aki a világon a leghosszabb ideje él átültetett új szívvvel és tüdővel. „csodálatosan érzi magát”, és a hosszú orvosi megfigyelés alatt nem mutatkozott nyoma annak, hogy szervezete ki akarta volna vetni az átültetett létfontosságú szerveket.

## speer

london, 1981. szeptember 2. /reuter/ap/ - albert speer, aki hitler hadiipari minisztere volt a második világháború idején, 76 éves korában meghalt. speer a nürnbergi bíróság döntése alapján 1946 és 1966 között husz évet töltött börtönben háborús bűneiért. londonban, ahová egy televíziós interjú felvételére utazott, agyvérzés után érte a halál. <kedden

## le mj pk

08.10 020981 1356

sk0010 1 230 mtik1010

## iráni miniszterelnök

teherán, 1981. szeptember 2. /afp/ - az iráni parlament szerdán reggel elsöprő többséggel megszavazta mohammed mahdavi-kani ajatollah miniszterelnöki kinevezését. hasemi rafszandzsani, a parlament házelnöke, és musszavi ardebili, a legfelsőbb bíróság elnöke, az ideiglenes elnöki tanács két tagja javasolta az eddigi belügyminiszter kinevezését a kormányfői posztra. 178 képviselő szavazott mahdavi-kanira, 10 ellene; és nyolcan tartózkodtak.

a most kinevezett kormányfő a vasárnapi pokolgépes merénylet következtében meggyilkolt mohammad-dzsavad-bahonar helyébe lép. kinevezésével az alkotmány meghatározta három főnyire egészül ki az ideiglenes elnöki tanács, amelynek munkájában a kormányfő, a parlament elnöke és a legfelsőbb bíróság elnöke vesz részt.

## ntr-gr pk

08.17 020981 0816

K

9. 20



sk0011 1 230 mtik1012

Lemp kb plénum, egyéb események

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

Varsó, 1981. szeptember 2. /mti/ - varsóban szerdán megkezdte munkáját a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának harmadik plenáris ülése. a tanácskozás témája a szocialista vállalatok munkásönkormányzatának helyzete a gazdasági reform körülményei között.

Gdanskban szerdán ülést tart a szombaton kezdődő országos kongresszusára készülő szolidaritás szervezet országos egyeztető bizottsága. a többi között megvitatta a kormánynak azt az álláspontját, hogy a lengyel rádió és a televízió kész napi négy óra időtartamu közvetítést adni az országos tanácskozásról, de csak akkor, ha a rádiónál és a televíziónál működő szolidaritás szervezetek lemondanak a kilátásba helyezett sztrájkakciókról. a kormány a napokban egyértelműen kifejtette, hogy nem enged meg semmiféle zavart a rádió és a televízió munkájában, s szükség esetén a biztonsági erőket is igénybe veszi e két fontos, tömegtájékoztató eszköz zökkenőmentes tevékenységének szavatolására.

Kedden este a varsói televízió - a korábban létrejött megállapodásnak megfelelően - félórás beszélgetést sugárzott a szolidaritás négy vezetőjével. a műsorban, amelyet aznap rögzítettek Gdanskban, Walesa, az országos egyeztető bizottság elnöke, valamint Bujak, a mazowszei, Frasnjuk, a wrocławi, és Waliszewski, a sziléziai regionális szervezet vezetője vett részt. Walesa a műsor folyamán többször is hangoztatta, hogy a szolidaritás nem akarja a hatalmat, a beszélgetésben nagy hangsúlyt kapott a gazdasági reform kérdése. ezzel kapcsolatban Bujak és Frasnjuk az önkormányzati rendszerrel foglalkozott, amelynek álláspontjuk szerint nemcsak a vállalatoknál kell érvényesülnie, hanem körzetileg, területileg is, tehát gyakorlatilag egész Lengyelországban. bíralták a különböző szintű vezető testületeket, s Bujak alapos tanulmányozásra érdemesnek nevezte a Lemp-nek azt az álláspontját, hogy nem adja ki kezéből a pozíciókat a különféle vezető és képviselői szervezetekben, így a tanácsok szintjén sem.

szavait egyenesen a miniszterelnökhöz címezve, Walesa kategórikusan kijelentette, hogy a szolidaritás nem hagyja magát letéríteni a tavaly augusztusban meghatározott útról, és időben ugyan, teríti, céljainak végrehajtását, de azokat főként fokra, lépésről lépésre, mindenképpen meg akarja valósítani. Walesa ismételten azt hangoztatta, hogy a szolidaritás nem törekszik a hatalom megszerzésére, s az ország szövetségi elkötelezettségének aláadására sem.

... kn/ve mj pk

08.54

020981 2562

Fi 30  
9.

sk0012 1 230 mtik1013

angola - egyesült államok

washington, fokváros, luanda, 1981. szeptember 2.  
/mti-upi/ap/reuter/ - az amerikai kongresszus fekete képviselői kedden testületileg tiltakoztak amiatt, hogy az egyesült államok az ENSZ biztonsági tanácsában megvétózta a dél-afrikai kormányzat angolai akcióját elítélő határozati javaslatot. walter fauntroy - demokrata párti képviselő 17 fekete társa nevében egy washingtoni sajtóértekezleten kijelentette: a hétfői vétóval washington egy fajöldöző kormányzatot biztosított támogatásáról, miközben az ENSZ-ben komoly ellentétbe került saját szövetségeseivel.

fauntroy kifejtette, hogy a vétó az egyesült államok nagyhatalmi érdekeit sem szolgálja, mivel szerinte a határozati javaslat elutasítása az afrikai államokat arról fogja meggyőzni, hogy washington ,, képtelen hasznos szerepet betölteni a kontinens déli térségében tapasztalható feszültség enyhítése érdekében,, az amerikai képviselő leszögezte: a vétó azt jelenti, hogy az egyesült államok szabad kezet ad a dél-afrikai rendszernek további támadások végrehajtásához.

a józanabb hangok mellett a washingtoni hivatalos körökből olyan állásfoglalások is hallhatók, amelyek a dél-afrikai propaganda-szellemében most egyre inkább eltulozzák az angolai népi köztársaság által kapott külső segítség mértékét. meghamisítják annak a támogatásnak a jellegét, amelyet a szovjetunió nyújt a haladó angolai kormánynak. a reagan-kormányzat egy vezető tisztviselője, aki kérte, hogy nevét ne említsék meg, keddi nyilatkozatában közölte: nem vonja kétségbe azokat a dél-afrikai jelentéseket, amelyek szerint a dél-angolai fronton szovjet katonai tanácsadók közvetlenül segítik az angolai kormánycsapatokat. az illető politikus azonban - jellemző módon - beismerte, hogy washington nem rendelkezik olyan egyéb értesülésekkel, amelyek bizonyíthatnák a dél-afrikai állításokat.

pretoriában a dél-afrikai vezetés ellentámadásba lendült, hogy megpróbálja valamiképpen ellensúlyozni az angola elleni támadás miatt érzett nemzetközi felháborodást. a dél-afrikai propaganda most mindenféle koholmánnyal próbálja bizonyítani, hogy az angolának nyújtott szovjet és kubai támogatás ,, veszélyezteti dél-afrikát, a szabad világ afrikai bástyáját,, a dél-afrikai rágalmakat eleve cáfolja az, hogy az angolában állomásozó kubai csapatok - független források szerint is - teljes mértékben tartózkodtak a dél-angolai harcokban való részvételtől. nyugati megfigyelők többnyire maguk is elismerik, hogy a szovjetunió kizárólag közvetett módon ad támogatást az angolai honvédeknek.

... ku fm pk

08.57

020981 2589

Fi

10.

sk0013 1 230 mtik1014

angola - vörös kereszt

Luanda, 1981. szeptember 2. /mti-reuter/ - a nemzetközi vöröskereszt bizottság kedden csoportot indított a dél-angolai Kunene tartományba a dél-afrikai támadás által sújtott területekre, hogy felmérje a sebesültek és a menekültek helyzetét - jelentették be Luandában, a genfi központú szervezet angolai képviselője hétfőn közölte: értesítették a nemzetközi vöröskereszt pretoriai irodáját, és ezzel közvetve a dél-afrikai vezetést arról, hogy a csoport egyenesen a frontra megy.

a csoport gyors ütemben felméri, hogy milyen jellegű és mértékű mentésre van szükség Kunene tartományban, amelynek nagyobb hányadát - angolai hivatalos jelentések szerint - a dél-afrikaiak tartják megszállva.

a vöröskereszt megbizottainak útját követően azonnal mentőcsoportokat akarnak küldeni a frontra a sebesültek ápolása, és a hadifoglyok megóvása érdekében. Genfben, a szervezet központjában már megtették a szükséges előkészületeket.

a tartomány kétszáz ezer lakosának jelentős része otthona elhagyására kényszerült az ütközetek, és a dél-afrikai megtorló akciók miatt. az angolai hatóságok eddig még nem tudtak adatokat közölni arról, hogy a dél-afrikai támadás következtében hányan haltak meg, illetve sebesültek meg.

ku fm pk

09.00 020981 1277

sk0014 1 230 mtik1015

szocialista békepolitika - pravda /1.rész/

Moszkva, 1981. szeptember 2. /mti/ - a Pravda szerdai számában a nemzetközi helyzetet részletesen áttekintő tervjellegű szerkesztőségi cikket közöl, s az szkp-xxvi. kongresszusán, valamint Leonid Breznyevnek és a szocialista országok testvérpártjai vezetőinek krimi találkozóin elhangzott javaslatait felidézve kifejti a szocialista országoknak a legidősebb nemzetközi kérdésekről vallott álláspontját.

Fi

101



a pravda hangsúlyozza, hogy az szkp xxvi. kongresszusán előterjesztett, s a bonyolult nemzetközi kérdések széles körét érintő szovjet békejavaslatok elfogadtatása érdekében tett erőfeszítések nélkül a nemzetközi helyzet ma még bonyolultabb és robbanásveszélyesebb lenne. a szovjetunió következetesen harcol az szkp kongresszusain kidolgozott békeprogram megvalósításáért, s mind újabb javaslatokkal, kezdeményezésekkel egészíti ki azt. e program megvalósításában tevékenyen részt vesznek a nagy nemzetközi kérdésekben azonos nézeteket valló szocialista testvérországok is, amelyek úgy tekintik e békeprogramot, mint közösségük egységes cselekvési programját.

különösen nagy szükség van erre az egyeztetett álláspontra most, amikor az imperialista hatalmak részéről egyre fokozódó politikai és gazdasági nyomás nehezedik a szocialista országokra - mutat rá a pravda. - jól példázzák ezt a nyomást a lengyelországi események. mint azt leonyid brezsnyev stanislaw kaniával és wojciech jaruzelskivel a krimben tartott találkozóján is hangsúlyozta, a lengyelországi szocializmus belső és külső ellenségei el akarják szakítani az országot a szovjetuniótól, s többi megbízható barátjától és szövetségesétől. arra törekszenek, hogy megakadályozzák a lengyel állam békés, biztonságos fejlődését, s lengyelországot a nemzetközi feszültség újabb forrásává tegyék. a testvérországokat összekötő szoros szálak megbontására tett bármilyen kísérlet azonban határozott visszautasításra talál.  
/folyt./

fl/hi mj pk

09.06 020981 1981

..-

sk0015 1 230 mtik1016

évforduló - kadhafi beszéd ...

tripoli, 1981. szeptember 2. /ap/reuter/upi/ -- katonai diszszemplével emlékeztek meg kedden tripoliban a libiai forradalom győzelmének 12. évfordulójáról. az ünnepségen beszédet mondott moamer el-kadhafi ezredes, a libiai forradalom vezetője.

kadhafi beszédében ismételten élesen elítélte az amerikai repülőgépeknek augusztus 19-én a sidra-öböl légterében elkövetett provokációját. „a sidra-öböl a miénk, s harcolni fogunk az amerikai flották ellen, bármi legyen is ennek következménye, - hangoztatta. figyelmeztette az egyesült államokat és más országokat, hogy libia kész élni az önvédelemre való jogával.

Fi

101

Q

a szerkesztőségek tájékoztatására!

ha „amerika megtámadná libiát, s a nyugat-európában, illetve a földközi-tengeri szigeteken lévő amerikai támaszpontok részt vennének e támadásban vagy támogatnák azt, akkor libia az övédelemhez való jogával élve, lecsapna ezekre a bázisokra, s a „földközi-tengeri nukleáris” katasztróféért amerikát terhelné a felelősség, - jelentette ki, mint mondta, figyelemztetése elsősorban sziciliának, krétának, görögországnak és törökországnak szól.

a libiai forradalom vezetője háromórás beszédében utalt a szovjetunióval való szövetség lehetőségére, mint mondta, libia az el nem kötelezettség híve, ám az egyesült államok „semleges álláspontjának megváltoztatására kényszeríti, libiát. kifejtette, ha neki egyedül kellene döntenie, „feladná az el nem kötelezettség és a semlegesség politikáját, „ szövetségre lépne a szovjetunióval, ám erről a népi kongresszusban a libiai népnek kell döntenie.

szi fm pk

09.12 020981 1671


---

sk0016 1 230 mtik1017

uj uruguayi elnök

montevideo, 1981 szeptember 1. /efe, reuter, afp, upi, ap/ - montevideóban kedden beiktatták tisztébe uruguay új államfőjét, gregorio alvarezt. az 55 éves nyugalmazott altábornagyot, volt vezérkari főnököt, augusztus 1-én választotta meg a katonai junta paricio mendez elnök utódjául. alvarez mandátuma három és fél évre, 1985. március 1-ig szól. elnökválasztást és új népszavazást 1984. novemberében tartanak.

az új elnök beiktatási beszédében hangsúlyozta: célja az uruguayi intézmények folyamatos demokratizálása. programjában szerepel a választójog visszaállítása, a bírói hatalom függetlenítése a hadseregtől, a sztrájkjog szabályozása, ígéretet tett a betiltott szakszervezetek működésének újbóli engedélyezésére, de azt is mondta, hogy szembe fog helyezkedni „a marxizmus-leninizmussal, „ végül egyik legfontosabb feladatának

Fi 10/25  


jelölte meg az új alkotmány előkészítését, amely hatálytalanítani fogja a jelenlegi rendkívüli törvényeket.

alvarez külpolitikai programjában elsősorban a latin-amerikai országokhoz való jó viszonyt és a fokozottabb gazdasági integráció szükségességét huzta alá.

alvarez kormányában tárcát kapott a mendez-kormány hét tagja, köztük a belügy- és a külügyminiszter. rajtuk kívül öt új minisztert nevezett ki az államfő. az új hadügyminiszter, justo m. alonso, korábban egészségügyi miniszter volt.

... gl fm pk

09.22 020981 1395

---  
--.-


sk0017 1 230 mtik1018

szer-Lityeraturna ja gazeta

moszkva, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - a nyugati rádióadóknak a lengyel eseményekkel kapcsolatos felforgató tevékenységét leplezi le egy most nyilvánosságra került titkos dokumentum, amelyet legújabb számában ismertet és kommentál a lityeraturna ja gazeta című szovjet hetilap.

a „jelentés” a lengyelországi helyzetről, címet viselő írást a „szabadság adó”, és a „szabad európa rádió”, kutatási osztályán készítették ez év júliusában. mivel a dokumentum szolgálati használatra készült, szerzői nem titkolják, hogy kit támogatnak Lengyelországban az óceánon túlról. a dokumentum előírja a rádióállomások munkatársainak, hogyan lehet a legjobban aláásni az egységet és lázadást szítani, mindezt fokozatosan és nem feltűnően, - állapítja meg a lap.

a feladat nehézsége ellenére a rádióadók munkatársai nem levertsébe lelkesek annak végrehajtásában, hiszen az új washingtoni kormányzat újabb négy milliárd dollárral toldotta meg a számukra korábban megszavazott összeget - állapítja meg a lap, rámutatva: a „lengyel részleg”, számára további 1 millió dollárt utaltak ki, hogy biztosítsák a lengyelországba irányuló információzón napi 18 órán keresztül történő áramlását. nem nehéz elképzelni, miféle információról is van szó, ha figyelembe vesszük a dokumentumban adott pontos utasítást: a „szabadság adó”, és a „szabad európa rádió”, adásainak az egyesült államok széleskörű külpolitikai céljait kell szolgálniuk.

fi 101 <sup>25</sup>  


... a lap ezután arra emlékeztet, hogy kenneth adelman, a jelenlegi amerikai elnök egyik tanácsadója, olyan nyilvános diplomáciaként, jellemezte a rádióadó-k tevékenységét, amely állandóan destabilizáló hangulatot kelt. - a bizonytalanság szitása szuverén országokban egyben azt is bizonyítja, hogy ez a valódi szándéka az egyesült államok kormányának a nemzetközi politikában, különösen a szocialista országokkal fenntartott viszonyában - hangsúlyozza befejezésül a lityeraturnejazeta gazeta.

... te mj pk

09.26 020981 1987

---  
-.-

sk0018 4 230 mtik1019

nszk - költségvetés

follinus könyves jános, az mti tudósítója jelenti:


... bonn, 1981. szeptember 2. /mti/ - a nyugatnémet kormányt alkotó két párt, a szociáldemokrata és a szabad demokrata párt félretette ellentétét, s így kötött kompromisszumot az nszk 1982-es költségvetéséről.

... a kedden reggel elkezdődött és megszakításokkal szerda hajnalig tartó tanácskozásokon a szabad demokrata párt nyomására az spd lemondott arról, hogy adóemelésekkel teremtsen elő fedezetet egy, a munkanélküliséget csökkentő program finanszírozásához. az fdp-nek így nemcsak a jövedelemadó emelését sikerült megakadályoznia, de annak a másfél milliárd márkás állami beruházási programnak a megvalósítását is, amelyet részben a nyomdai termékek adójának emelésével fedeztek volna.

... az egy és negyedmilliós munkanélküliség csökkentésére ezek után szinte semmi remény sem maradt. a nyugatnémet kormány már csak abban bizakodik, hogy az állami hitelfelvétel visszafogásával csökkenteni lehet a márka kamatlábait, ami aztán esetleg elősegíthetné a beruházások fellendülését.

... a szociáldemokrata pártnak - engedményei fejében - mindössze annyit sikerült elérnie, hogy az fdp lemondott a munkanélküli segély csökkentését szorgalmazó követeléséről.

... a szabad demokrata pártnak a koalíció létét fenyegető politikája láttán egyre élesebb bírálatok hangzanak el a szociáldemokrata párt soraiban. horst ehmké, az spd parlamenti frakciójának

Fi 10.45  


elnökhelyettesé azt vetette hans-diétrich genschert, az fdp elnöke szemére, hogy „kettős játékot üz”, wolfgang roth, az spd-frakció gazdasági szakértője pedig még negatívabban fogalmazott. szerinte a szociálliberális koalíció létének már csak az az egyetlen célja, hogy megakadályozza a cdu-csu hatalomra jutását és ezzel egy jobboldali, konzervatív kormány megalakítását.

a koalíciós pártok törékeny kompromisszuma után a költségvetés végleges programját a nyugatnémet kormány szerdai-csütörtöki ülésén hagyják jóvá.

... fkj/hi fm pk

09.47 020981 1993

-. -

sk0019 4 230 mtik1020

irán

teherán, 1981. szeptember 2. /mti-afp/upi/ - az iráni televízió kedden bejelentette, hogy ötvenöt személyt kivégeztek hétfőn és kedden irán több városában. az áldozatok a modzsahedin khalk radikális iszlám szervezet és más ellenzéki csoportok tagjai voltak. a televízió felsorolta azokat a városokat, amelyekben a halálos ítéleteket végrehajtották. vádként mindössze annyit közölt, hogy az elítéltek „isten ellen harcoltak.”,

a qumi vallási központban működő, befolyásosnak ismert „vallástudományi kör”, kedden közzétett nyilatkozatában a fundamentalista papság határozott és azonnali fellépést követel az ellenzékkel szemben, s olyan biztonsági intézkedéseket sürget, amelyek a jövőben lehetetlenné teszik a vasárnapi merényletkez hasonló atrocitásokhoz hasonló tetteket. a nyilatkozat ezért javasolja egy, a társadalom minden szféráját átható belügyi nyilvántartó szervezet létesítését. „a belbiztonság az első, enélkül egy lépést sem tehetünk”, - szögezi le a nyilatkozat.

hirügynökségi kommentátorok szerint azonban bizonyos árnyalati különbség mutatkozik khomeini ajatollahnak, irán vallási vezetőjének keddi nyilatkozata, és a qumi vallási központ említett, ezt követően nyilvánosságra hozott közleménye között. a főpap ezuttal könyörületet javasolt a vasárnapi merényletért felelőssé tett személyek iránt, bár szavai kétértelműek: „nem érdemelnek nagyobb büntetést, mint amennyire rászolgáltak”, - mondotta.

... ág fm pk

09.55 020981 1469

Fi

10/25

-. -

sk0020 4 230 mtik1021

## közel-kelet

jeruzsálem, tel-aviv, 1981. szeptember 2. /reuter, afp/ - négy amerikai gyártmányú f-16-os vadászgép érkezett kedden izraelbe. mint ismeretes, reagan amerikai elnök a múlt hónapban oldotta fel a repülőgépek szállítására vonatkozó tilalmat, amelyet a tammuzi /irak/ atomközpont és beirut izraeli bombázása miatt rendelt el. három f-15-ös vadászgépet izrael már augusztus 25-én átvevett. a mostani szállítmány csak az első része az izraelnek eladott összesen tizennégy f-16 típusu gépből álló szállítmánynak.

súlyos összeecsapások robbantak ki kedden zsidók és muzulmánok csoportjai között egy alagutban, amelyet nemrégiben tártak fel régészek a jeruzsálemi síratófal alatt. az alagut ahhoz a dombhoz vezet, amelyen iszlám szent helyek vannak, s ahol egyebek között az „al aksza”, jeruzsálemi nagymecset is áll.

arab diákok elhatározták, hogy befalazzák az alagut egy részét. ekkor fiatal zsidók - egy rabbiiskola növendékei - hatoltak be az alagutba, hogy lerombolják a téglafalat. a két csoport között kitört verekezés során ketten megsérültek, a rendőrség huszonkét személyt letartóztatott.

a városban folyó ásatások ellenérzéseket váltanak ki mindkét vallás hívőinek körében. a szent helyek védelme érdekében jeruzsálem legfelsőbb iszlám tanácsa csütörtökre általános sztrájkra szólította fel ciszjordánia és a gázai-övezet arab lakosait.

le fm pk

10.10 020981 1450

sk0021 4 230 mtik1022

## a paraguayi kp felhívása

asunción, 1981. szeptember 2. /adn/ - antonio maidana szabadon bocsátását követeli és a stroessner-féle fasiszta rezsim megdöntését célzó nemzeti egységfront megalakítására szólítja fel a paraguayi népet a napokban közzétett felhívásában a paraguayi kommunista párt.

Fi 11.30  
[Handwritten signature]

a dokumentum emlékeztet rá, hogy antonio maidanát, a paraguayi kommunista párt kb-első titkárát, és emilio roát, a párt központi bizottságának tagját a paraguayi rezsim titkosrendőrsége a cia irányításával megszervezett akció során külföldről elrabolta, alfredo alcortát, a párt másodtitkárát pedig letartóztatta. e terrorcselekményekkel a stroessner-diktaturának az a célja, hogy elfojtsa a forradalmi és demokratikus mozgalmat, elhallgattassa a tömegek érdekeiért következetesen harcoló kommunista pártot, és elszigetelje a munkásosztálytól, az egész néptől - hangsulyozza a dokumentum.

végezetül rámutat: a párt kész arra, hogy a diktatúrával szemben álló összes erővel egységesen küzdjön a bebörtönzöttek és az eltűntek szabadon bocsátásáért, a rendkívüli állapot megszüntetéséért és a fasiszta rendszer megdöntéséért.

te mj pk

10.14 020981 1156

sk0022 4 230 mtik1023

szocialista békepolitika - pravda /2.rész/

- az amerikai politika következtében az enyhülés folyamata lefékeződött, romlott a nemzetközi politikai légkör, fokozódott a háborús veszély, e bonyolult nemzetközi helyzet elemzése nagy hangsúlyt kapott a krimi találkozók során is. leonyid brezsnyevnek gustáv husákkal, kádár jánossal és erich honeckerrel megtartott találkozóin például részletesen megvizsgálták az európai helyzet alakulását.

- a nato agresszív tervei nemcsak a hivatásos politikusokat töltik el aggodalommal, hanem minden embert, akinek drága a jövő. sok nyugat-európai országban mind szélesedik a nukleáris rakéták elhelyezése miatt támadt tiltakozás, az európaiak egyre határozottabban követelik a kontinensen a nukleáris fegyverzetek csökkentéséről folytatandó tárgyalások megkezdését. a nyugat-európai országokra a fegyverkezési hajszát erőltető amerikai vezetés durva nyomása nehezedik. ez még jelentősebbé teszi azt a tényt, hogy ezen országok közül néhány elég határozottan kiáll a különböző társadalmi rendszerű országok közötti kapcsolatok aktívabbá tételéért, a párbeszéd folytatásáért. rendszeres levélváltás folyik a legmagasabb szinten, s ennek során megvitatásra kerülnek az időszerű nemzetközi problémák. az utóbbi néhány hónapban moszkvában járt a belga, az angol és a nyugatnémet külügyminiszter, és willy brandt, az spd

fi  
u.

elnöke. érvényben van az megállapodás is, hogy Leonid brezsnyev ez év végén bomba látogat - emlékeztet rá a pravda.

- az utóbbi időben még észrevehetőbbé vált, hogy nyugat-európa népei és sok kormánya híve a politikai enyhülés folytatásának. egyre kevesebben vannak azok, akik kétségbe vonják, hogy a politikai enyhülés sikeres továbbvitele az enyhülésnek katonai területre történő kiterjesztését igényli. ennek az igazságnak a felismerése azonban önmagában nem elegendő. haladéktalanul gyakorlati lépésekre van szükség a kontinens biztonságának megerősítése érdekében. a szovjetunió éppen ezért kezdeményezően lépett fel, és javaslatot tett a kölcsönös bizalmat erősítő lépések katonai téren való kiterjesztésére. a válaszadás sora most a nyugaton van, s ha erre ma még nem kész, akkor megteheti később, például az európai katonai enyhülésről és leszerelésről tárgyaló konferencián. /folyt./

fl-sj/ve mj pk

10.44 020981 2291

-.-

sk0023 4 230 mtik1024

szocialista békepolitika - pravda /3.rész/

- elősegítené a fegyverkezési hajszá megfékezését annak a szovjet javaslatnak az elfogadása is, hogy fagyasszák be a nato és a szovjetunió új, közepes hatótávolságú nukleáris rakétáinak európai telepítését. a szovjetunió kész arra, hogy európai területén félbehagyja közepes hatótávolságú rakétáinak telepítését azon a napon, amikor e kérdéssről megkezdődnek a tárgyalások, s abban az esetben, ha az egyesült államok kijelenti, hogy a megbeszélések ideje alatt szintén nem növeli Európában tartott közepes hatótávolságú nukleáris eszközeinek számát. a krimi találkozók résztvevői szerint jól szolgálná a feszültség enyhülését, ha atomfegyvermentes övezetek jönnének létre európa néhány területén, köztük a balkánon és a kontinens északi részén.

- a pravda végezetül leszögezi, hogy minden bonyolult nemzetközi kérdést tárgyalások útján lehet és kell is megoldani. a krimi találkozók ismét megerősítették, hogy a szocialista országok készek a párbeszédre és az együttműködésre mindenkivel, akit nyugtalanít a jelenlegi nemzetközi helyzet, s aki az általános biztonság megszilárdítására törekszik. a krimi találkozók kifejezésre jutott az a remény is, hogy az egyesült államok vezetői végül is felismerik az egyenlőség és az egyenlő biztonság elve alapján folytatott komoly, felelősségteljes tárgyalások szükségességét. a szocialista

Fi

u.



országok minden szükséges eszközzel rendelkeznek ahhoz, hogy megvédjék létérdekeiket. senki sem élhet abban a tévhitben, hogy ennek érdekében nem teszik meg a megfelelő lépéseket, ha erre szükség lesz. ugyanakkor a szocialista közösség országai szerint a békére ma egyformán szüksége van minden országnak és népnek. a béke védelmének és megerősítésének ezért valamennyi állam közös ügyévé kell válnia.

fl-sj/hi mj pk

10.56 020981 1817

sk0024 4 230 mtik1025

japán diplomácia /1.rész/

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1981. szeptember 2./mti/ - japán ezután is elsősorban gazdasági, politikai és diplomáciai eszközökkel óhajt hozzájárulni a nemzetközi stabilitás megszilárdításához, de részt vesz a nyugati politikai rendszer közös stratégiájában, s a békés alkotmány keretein belül, kívánja gyarapítani haderejét. a szigetországra nézve ezt a fő következtetést vonja le a világhelyzet alakulásából a tokiói kormány most kiadott kék könyve, amely a külügyminisztérium útmutatásai alapján megjelölte a nyolcvanas években követendő diplomáciai irányvonalat.

ennek lényege, hogy a hivatalos tokió a lehetőségekhez mérten mindenütt igyekszik közös politikai álláspontot kialakítani legfontosabb szövetségesével, a vele katonai szerződésben is álló egyesült államokkal, továbbá a nyugat-európai partnerekkel, ami azonban, nem jelenti szükségszerűen a japán alkalmazkodást minden konkrét kérdésben, a szerzők jelzik, hogy a nyugati szereposztás és érdekegyeztetés jegyében japán kész, gazdasági segítséget nyújtani olyan stratégiaiilag fontos országoknak is, amelyek határosak nemzetközi konfliktusban résztvevő államokkal,.

a kék könyv nagyra értékeli washingtonnak a nyugati világ általólágos védelmére irányuló katonapolitikáját, ígéretet tartalmaz a japán-amerikai katonai együttműködés megalajozására, és a szovjetunióra igyekszik háritani a felelősséget a nemzetközi helyzet romlásáért. ugyanakkor azt bizonygatja, hogy japán változatlanul békediplomáciára törekszik, s ennek megfelelően - mint olvasható - a kormány az egyik legfontosabb külpolitikai feladatának tekinti, a kölcsönös megértésre alapozott japán-szovjet kapcsolatok ápolását,.

Fi

13. 45



hangoztatja, hogy az ilyen jellegű kölcsönösen tartós viszony elengedhetetlen Japán biztonsága szempontjából, a kék könyv utal arra, hogy Japán - a diplomáciai kapcsolatok hiányában is - fokozatosan bővíteni akarja gazdasági és kulturális érintkezését a koreai népi demokratikus köztársasággal. /folyt/

fn/hi fm pk

11.00 020981 2066

-.-


sk0025 4 230 mtik1026

japán diplomácia /2.rész/

a japán sajtó fölöttébb ellentmondásosnak minősíti e külpolitikai útmutatást. a polgári mainicsi simbun egyfelől figyelmet érdemlőnek tartja, hogy az egy évvel ezelőtti hasonló okmányhoz képest a mostani kék könyv ismét célozgat a békés alkotmány korlátaira és a japán békediplomáciára. ezek a kifejezések - állapítja meg - korábban egyre inkább helyet adtak a külügyi tényezők katonapolitikai fejtegetéseinek, s ezt a lap tavaly élesen bírálta is. az idej kisebb változások mögött talán az a tény húzódik meg, hogy „a mindenirányú japán békediplomácia, koncepciójának híve, szonoda szunao lett ismét májusban a külügyminiszter. ám ennek ellenére - mutat rá a mainicsi simbun - /az esetleges pártamódosításra utaló szavakat a

fn/hi fm pk

11.03 020981 1177

Fi 12. 46  


-.-

sk0026 4 230 mtik1028

## iráni kormányfő - életrajz ...

teherán, 1981. szeptember 2. /afp/upi/ - az új iráni miniszterelnök, mohammed mahdavi-kani ajatollah, akinek kinevezését - mint jelentették - szerdán hagyta jóvá az iráni parlament, 1934-ben született a fővárostól északra lévő kan városában. teheránban, majd qumban teológiát tanult. 18 éves korában csatlakozott a sah hatalmának megdöntésére szövetkezett iszlám-ellenzéki mozgalomhoz. több ízben börtönbe vetették, így a többi között 1975-ben, taleghani ajatollahal és rafszandzsani hadzsatol szlámmal együtt.

belügyminiszterré történt kinevezése előtt, azaz 1980. februárjáig, a baniszadr-kabinet megalakulásáig, a félhivatalos helyhatósági szervezetek, azaz iszlám bizottságok vezetője volt. az iszlám forradalom győzelme után megalakult legfelsőbb törvényhozó szerv, a Forradalmi tanács tagja volt egészen a testület 1984. július 20-án történt feloszlításáig, amikor is a parlament vette át a tanács funkcióját. /kani ajatollah jelenleg is tagja a felügyelő tanácsnak /másnéven örök tanácsának/, amely ellenőrzi, hogy csak a korán szellemének megfelelő törvényeket hozzanak.

/mahdavi-

ág fm pk

11.58 020981 1141

-.-

sk0027 4 230 mtik1029

## Lemp kb plénum - megnyitó

varsó, 1981. szeptember 2. /mti/ - szerdán délelőtt Varsóban megnyílt a Lemp központi bizottságának harmadik plénuma. a tanácskozás témája a szocialista vállalatok munkásönkormányzatának helyzete a gazdasági reform feltételei közepette.

az ülésen elnöklő stanislaw kania, a Lemp kb első titkára megnyitó beszédében hangsúlyozta: rendkívül fontos, hogy a munkásönkormányzati szervek a munkásosztály akaratát fejezzék ki, a munkásosztály, az egész ország érdekeit szolgálják. - az önkormányzat olyan modelljét kell kialakítanunk, amely életünk szigorú realitásain alapul, és amely elősegíti a széles értelemben vett társadalmi szükségletek kielégítését - mondotta. kania bejelentette, hogy a plenáris ülésén létre akarják hozni a központi

Nm

bizottság bányáügyi bizottságát, tekintettel arra, hogy a párt igen nagy jelentőséget tulajdonít a népgazdaság kulcsfontosságú tényezőjének, a szénnek. a bizottság egyben a bányászok életkörülményeinek javításával is foglalkozik majd.

kn/hi mj ng

12.18 020981 1037

---

sk0028 4 230 mtik1030

észak-európai külügyminiszteri találkozó

koppenhága, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - a dán fővárosban szerdán megnyílt az észak-európai országok külügyminisztereinek kétnapos tanácskozása. a dánia, norvégia, svédország, finnország és izland részvételével folyó értekezlet napirendjén a leszerelésnek, a fegyverkezési verseny ellenőrzésének, az észak-európai atomfegyvermentes övezet létrehozásának kérdése, valamint az afrika déli részén kialakult helyzet szerepel.

ág fm ng

12.20 020981 0495

---

sk0029 4 230 mtik1031

bt - osztrák lapok

bécs, 1981. szeptember 2. /mti/ - több osztrák napilap szerdán kommentárban ítélte el a legutóbbi amerikai vétót, amellyel az egyesült államok megakadályozta az ENSZ biztonsági tanácsa tagállamainak együttes fellépését.

az arbeiter-zeitung fejtegetése szerint washington a jelek szerint mindent megtesz annak érdekében, hogy elszigetelje magát saját szövetségeseitől is. magányos döntése a neutronfegyver gyártásáról már szembe állította őt nyugat-európával, és a libia elleni légi provokáció sem kellett nagy lelkesedést szövetségesei körében. most pedig, a dél-afrikai köztársaság elítélésének megtagadásában washington újra egyedül maradt, noha az el nem

Nm

kötelezettek már ugyancsak „megszelídítették”, a fajüldöző pretoriai rendszer megbélyegzését tartalmazó határozati javaslatot. franciaország és az nszk /az utóbbi pedig többnyire együtt szavaz tengeren túli szövetségesével/ csatlakoztak a többséghez, és a harmadik világ dolgaiban nem kifejezetten élen járó nagy-britannia is szükségét érezte annak, hogy „legalább tartózkodjék”, a szavazástól. washington ily módon pretoria utolsó támogatójaként mutatkozott be a biztonsági tanácsban - olvasható az osztrák szocialista párt központi lapjának kommentárjában.

a volksstimme megállapítja: ha valaki eddig abban a hitben ringatta volna magát, hogy az egyesült államok a béke és a népek jogainak legfőbb őre, akkor a dél-afrikai agresszió kérdéséről a biztonsági tanácsban rendezett vita és szavazás ennek éppen az ellenkezőjéről győzhette meg.

sz/hi fm ng

12.28 020981 1567

-. -

sk0030 4 230 mtik1033

szahalin - minisztertanácsi rendelet

moszkva, 1981. szeptember 2. /mti/ - az oszszszk minisztertanácsa rendeletben intézkedett a szahalin szigetén augusztus közepén pusztított tájfun okozta károk helyreállításáról, a lakosságnak nyújtandó segítségről.

a rendelet előírja, hogy az oroszországi föderáció minisztériumai és hatóságai a kárt szenvedett ipari üzemek, távközlési vonalak, utak, hidak és épületek rövid időn belül történő helyreállításához szükség esetén a köztársaság más területeiről is küldjenek szahalinra szakembereket, munkásokat, építőanyagot. a minisztertanács e munkák elvégzéséhez saját tartalékalapjából is jelentős pénzüsszeget, építőanyagokat, gépeket biztosít. a lakosság megsegítésére a korábban tervezettnél több élelmiszert, a sérültek ellátására pedig gyógyszert szállítanak a szigetre.

fl/im mj ng

13.20 020981 0854

Nm

-. -

sk0031 4 230 mtik1034

## szolidaritás oeb ülése

Varsó, 1981. szeptember 2. /mti/ - gdanskban megkezdte kétnaposra tervezett ülését a szolidaritás szervezet országos egyeztető bizottsága. a napirend szerint megvitatják az áremelésekkel kapcsolatos bérkiegészítések ügyét, valamint a szakszervezet szombaton kezdődő első országos kongresszusának előkészületeiről szóló beszámolókat.

Mint ismeretes, a szolidaritás is elismerte a kenyér és más, liszt-alapanyagú cikkek áremelésének szükségességét, ugyanakkor nem tartja kielégítőnek a kormány által meghatározott havi 160-200 zlotys bérkiegészítést.

kn/im mj

13.21 020981 0609

-.-

sk0032 1 230 mtik1032

## a szerkesztőségek figyelmébe!

mai sk0047, mtik1018 sz. hírünk - szer - Lityeraturnejaja gazeta - 3. bek. 3. sorában az összeg helyesen:

... az új washingtoni kormányzat újabb négy milliárd dollárral ...

nm

13.30 020981 0327

Nuv

-.-

sk0033 4 230 mtik1035

nagy-britannia - bt-szavazás

aczél endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. szeptember 2. /mti/ - a biztonsági tanácsban a dél-afrikát elítélő határozattervezetről tartott szavazás londoni politikai megfigyelők szerint kétféle értelemben is fordulatot hozott. egyrészt az öt vezető nyugati hatalomnak a namibia függetlensége érdekében kifejtett tevékenységének kezdete óta elsősorban fordult elő, hogy az egyesült államok szembekerült szövetségeseivel /kanadával, nagy-britanniával, franciaországgal és az nszk-val/. másrészt ugyancsak elsősorban esett meg, hogy egy ilyen kulcsfontosságú kérdésben másként szavazott az egyesült államok és másként nagy-britannia, az előbbi, mint ismeretes, vétőjogát gyakorolta, az utóbbi tartózkodott a szavazástól.

a történetek hullámverése máris érződik londonban. jobboldali konzervatív körökben zúgolódva tárgyalják a „szakítást”, a kritika azonban nem a kormányt éri, hanem edward heath volt miniszterelnököt, aki a bt-szavazás napján jelentette ki johannesburgban, hogy a nyugat nem vállalhat stratégiai szövetséget az apartheid-rezsimmel. heath beszédét az említett körökben „kártékonynak”, minősítik.

a szavazás azt bizonyította, hogy a volt konzervatív kormányfő által ellenzett stratégiai szövetség az egyesült államok és a pretoriai rezsim között élő valóság. nagy-britannia - legalábbis egy szavazás erejéig - ettől a szövetségtől határolta el magát, persze csak óvatosan, a brit tartózkodás ugyanakkor elhatárolódás volt az igéző - dél-afrikát elítélő - szavazatoktól /franciaország, japán/ is, de erről londonban kevesebb szó esik, mert igazi jelentőséget csak a kiemelt brit-amerikai kapcsolatoknak tulajdonítanak. pontosabban annak, hogy nagy-britannia ezáltal elmulasztott „együtt lépni legfontosabb partnerével”,.

ae/im fm ng

13.31

020981 1828

Nm

sk0034 4 230 mtik1036

## nemzetközi konvenció a női egyenjoguságról

— new york, 1981. szeptember 2. /adn/ - szeptember harmadikán lép érvénybe a női egyenjoguságról az ensz-közgyűlés által 1979 decemberében elfogadott nemzetközi konvenció.

— a dokumentum, amelyet eddig 84 állam írt alá és 23 állam ratifikált, kimondja, hogy fel kell számolni a nőket sújtó megkülönböztetés összes létező formáit. e célból azt követeli, hogy az élet minden területén biztosítsanak egyenlő jogokat a nőknek, és ezt iktassák be a nemzeti törvénykezésbe.

te mj ng

13.34 020981 0543

sk0035 4 230 mtik1037

## moszkvai könyvkiállítás - megnyitó

— moszkva, 1981. szeptember 2. /mti/ - borisz sztukalin, a szovjetunió kiadói, nyomdászati és könyvkereskedelmi állami bizottságának elnöke nyitotta meg szérdán a harmadik moszkvai nemzetközi könyvkiállítást és vásárt, amelyen több mint nyolcvan ország mintegy kétezer kiadványvállalata és kiadói egyesülése mutatkozik be. képviselteti magát kiadványaival több nagy nemzetközi szervezet, így az ensz, az unesco és a béke-világtanács is.

— a kiállítás megnyitására jelen volt pjotr gyemicsev, az szkp kb politikai bizottságának póttagja, a szovjetunió kulturális minisztere, mihail zimjanyin, az szkp kb titkára, valamint a szovjet politikai és társadalmi élet több ismert személyisége is.

— leonyid brezsnyev levélben üdvözölte a kiállítás résztvevőit és vendégeit. az szkp kb főtítkárának, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége elnökének levele többek között hangsúlyozza: a jó könyv hatalmas eszköz, amely hatékonyan elősegítheti, és elő is kell, hogy segítse a társadalmi haladást, a népek közötti megértést, a béke megszilárdítását. a legnagyobb elismerésre tarthat számot azoknak a könyvkiadói, könyvkereskedelmi és szerzői jogi szervezeteknek a tevékenysége, amelyek a jelenlegi bonyolult nemzetközi helyzetben előmozdítják a különböző országok közötti békés együttműködés szélesítését és erősítését.

Nw

--- pjoir gyemicsev, mihail zimjanyin és borisz sztukalin szerdán megtekintette a könyvkiállítás magyar részlegét, ahol a kultura - külkereskedelmi vállalat 19 kiadó könyveit, folyóiratait és kottáit mutatja be, a vendégeket tóth dezső művelődési miniszterhelyettes és dr. udvarhelyi lászló, a művelődési minisztérium kiadói főigazgatóságának vezetője kalauzolta.

... fl/im ng

13.48 020981 1742

..-

sk0036 4 230 mtik1038

holland kormányválság

--- hága, 1981. szeptember 2. /mti/ - újabb program-megállapodás született hollandiában a májusi választások óta húzódó kormányválság megoldására, a királynő által kinevezett új közvetítő, a kereszténydemokrata de gaay szenátor szintén balközép koalíciós megoldásra tett javaslatot a pártoknak, az érintett parlamenti pártcsoportoknak - a cda, a munkáspárt és a „demokraták 66”, képviselőinek - még szerdán választ kell adniuk, hogy elfogadják-e a vázolt javaslatokat, amennyiben igen, a királynő ismét kormányalakítási megbízást ad valakinek, feltehetőleg a viszonylagos többséggel rendelkező kereszténydemokrata csoportból.

... mp/im ng

13.49 020981 0675

..-

sk0037 4 230 mtik1039

wehner

--- bonn, 1981. szeptember 2. /mti/ - „herbert wehner, az spd parlamenti frakciójának elnöke nem közölte a frakció elnökségével azt a szándékát, hogy idén ősszel nem kívánja újrajelöletetni magát erre a posztra, - ezzel a megállapítással cáfolta szerdán jürgen linde, a szociáldemokrata frakció ügyvezetője azt a hírt, hogy wehner ősszel valószínűleg visszavonul a politikai élettől.

Nw

mint már jelentettük, az spd parlamenti frakciójának többsége azt szeretné, ha herbert wöhner novemberben további 18 hónapra vállalná az elnöki tiszteket. a „neue ruhr-zeitung”, viszont szerdán olyan értesülést közölt, amely szerint a 75 éves politikus egészségügyi okokból, orvosai tanácsaira végleg le akar mondani 1969 óta betöltött posztjáról.

fkj/im ng

13.55 020981 0772

--

sk0038 4 230 mtik1040

t ö r ö l v e

*Wu*

sk0039 4 230 mtik1041

## bartók-rendezvények helsinkiben

helsinki, 1981. szeptember 2. /mti/ - bartók béla születésének 100. évfordulója jegyében nyílt meg az idei helsinki művészeti fesztivál. a szeptember 15-ig tartó két hetes fesztivál keretében a finlandia-palotában kedden finn és magyar /rohman imre, az éder-vonósnégyes és fischer iván karmester/ művészek közreműködésével négy órás bartók-hangversenyt rendeztek. ugyancsak a finlandia-palota ad otthont a bartók béla életét bemutató kiállításnak, amelyet a finn-magyar kulturális vegyesbizottság magyar albizottságának elnöke, rátkai ferenc művelődési miniszterhelyettes nyitott meg.

a jaakko numminen közoktatásügyi államtitkár meghívására finnországban tartózkodó rátkai ferenc a magyar kulturális politika általános és időszerű kérdéseiről nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott kedden a magyar kulturális és tudományos központban.

gt/im lb ng

14.46 020981 0911

-.-

sk0040 4 230 mtik1042

## nszk - koalíciós nyilatkozat /1. rész/

follinus könyves jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1981. szeptember 2. /mti/ - több hétig tartott, heves vita után a nyugatnémet kormányt alkotó két párt, a szociáldemokrata és a szabad demokrata párt. szerdán közös nyilatkozatban jelentette be, hogy sikerült megegyezniük az nszk 1982-es költségvetési programjában.

a nyilatkozat, amelyet peter glotz, az spd országos ügyvezetője és günter verheugen, az fdp főtitkára írt alá, a két párt együttműködési készségét hangsúlyozza. eszerint az spd és az fdp folytatni akarja közös és helyesnek ítélt „reformpolitikáját”.

mint a nyilatkozat megállapítja, a koalíciós pártokra most az a feladat vár, hogy törvényerőre emeljék a parlament két házában a 240 milliárd márkás költségvetést.

Nm

a nyilatkozat megerősíti, hogy az állami hitelfelvételeket 15 milliárddal csökkentik, és így azok 1982-ben 26,5 milliárd márkát tesznek majd ki. nincs utalás azonban arra, hogy miből fedezik a költségvetés megvalósításához nélkülözhetetlen 18 milliárdos takarékössági programból még mindig hiányzó mintegy négy milliárd márkát, erre valószínűleg a bonni kormány szerdai-csütörtöki ülése ad majd választ.

a két koalíciós párt nehezen megszületett kompromisszumával kapcsolatban bonni megfigyelők arra hívják fel a figyelmet, hogy az sokkal inkább pillanatnyi érdekeknek, semmint hosszú távú koncepciónak köszönhető. a megegyezés távolról sem számolta fel a két párt közötti növekvő ellentéteket, és nem adott választ az ország számos gazdasági gondjára sem. így változatlanul nincs határozott és hatásos terv az 1 millió 300 ezres munkanélküliség leküzdésére. a szabaddemokrata párt ugyanis minden olyan szociáldemokrata kísérletet megakadályozott, amely a nagyobb jövedelműek és a tőkésék rovására akart fedezetet előteremteni egy nagyobb állami beruházási program finanszírozására. /folyt./

... fkj/im ng

14.52 020981 1928

---

sk0041 4 230 mtik1043

nszk - koalíciós nyilatkozat /2. rész/

a kompromisszum törekénységét érzékelteti az a tény, hogy a két párt közös nyilatkozatával egyidejűleg jelent meg Willy Brandtnak, az spd elnökének az a cikke a sozialdemokratischer Pressedienstben, amelyben közli: bár az spd most kénytelen volt lemondani egy átfogó foglalkoztatási programról, a párt fenntartja magának a jogot, hogy a jövőben ismételten felvesse a munkanélküliség felszámolásával kapcsolatos elképzeléseit.

... fkj/im ng

14.53 020981 0496

Nuu

---

sk0042 4 230 mtik1044

## belgium -- terhességmegszakítás

brüsszel, 1981. szeptember 2. /mti/ - olaszország és spanyolország után, ahol a nőmozgalmak és haladó pártok kiharcolták a terhességmegszakítás törvénybe iktatását, belgiumban is napirendre került az abortusz-kérdés. a brüsszeli büntetőtörvényszéken szerdán megkezdődött három - terhességmegszakítás miatt vád alá helyezett - orvos pere. büntetőperek kezdődnek a fővárosban és más városokban olyan asszonyok ellen is, akik abortusznak vetették alá magukat nem kívánt terhességük megszakítására. ezt belgiumban egy 1863-ból származó törvény tiltja és bünteti.

1974 óta a bíróságok felfüggesztették a törvény alkalmazását, miután a parlament napirendre tűzte a terhességmegszakítás törvénybe iktatását. ez azonban azóta sem történt meg, és a múlt századi törvény változatlanul érvényben van. a főállamügyész, aki a perek lefolytatását elrendelte, ily módon szeretné a törvényhozást arra szorítani, hogy iktassa végre törvénybe a fiókba tett javaslatot. „az igazságszolgáltatás nem pótolhatja a törvényhozók mulasztását, alkalmaznia kell a törvényt, - jelentette ki. a terhességmegszakítás engedélyezését a szocialista pártok, a liberális pártok és a belga kommunisták támogatják a parlamentben, szemben a flamand és a vallon kereszténydemokratákkal, akik ellenzik és halogatják a parlamenti vitát. a szocialisták - koalíciós megfontolásokból - mindeddig segédkeztek nekik ebben.

a perek megkezdésekor a brüsszeli igazságügyi palota előtt a terhességmegszakítás törvénybe iktatását sürgető társadalmi bizottság és különböző nőmozgalmi szervezetek közös tüntetést rendeztek. a tüntető lányok, asszonyok az abortusz-kérdés jogi rendezését követelték, és elítélték a bíróságokat is, amelyek a perekkel csupán az illegálisan, rossz körülmények között végrehajtott műtétek szaporodását érik el. évi 150 ezerre teszik belgiumban a tiltozott abortusz-műtétek számát, és ezeket zömükben magánrendelőknél, nem megfelelő körülmények között hajtják végre, borsos összegekért.

a baloldali pártok és mozgalmak a törvényes rendezés mellett megfelelő szociális intézményeket és családtervezési lehetőségeket, eszközöket is sürgetnek. mindez ma hiányzik belgiumban.

mp/im ng

15.00 020981 2226

Nm

sk0043 4 230 mtik1045

## fegyverkezési verseny - taszsz

Moszkva, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - a hitleri németország 1939. szeptember 1-én megtámadta Lengyelországot, és kirobantotta a II. világháborút, amelynek során több mint 50 millió ember vesztette életét, városok ezrei pusztultak el, felbecsülhetetlen értékek semmisültek meg. a 42 évvel ezelőtti tragikus esemény évfordulóján a világ békéért küzdő erői tömegrendezvényeken emlékeznek meg - szeptember elsejéről, a nemzetközi békenapról - írják szerdai kommentárjaikban a taszsz szovjet hírügynökség szemleirői, majd rámutatnak:

... sokkal súlyosabb következményekkel járó veszély, a termonukleáris háború kirobbanásának veszélye fenyegeti napjainkban az emberiséget. ha figyelembe vesszük, hogy a II. világháború során összesen 5 megatonnányi robbanóerejű különféle harci eszközök kerültek be, és hogy szakértők szerint jelenleg csak nukleáris robbólóeszközökből körülbelül 10 ezerszer nagyobb robbanóerejű fegyverkészlet áll rendelkezésre, akkor nem nehéz elképzelni, milyen katasztrofális következményekkel járna egy nukleáris háború. nyilvánvaló képtelenség az atom- és a neutronfegyver nyugati védelmezőinek minden olyan kísérlete, amellyel kisebbíteni próbálják az ezekkel a fegyverekkel kapcsolatos veszélyeket, és hozzá gyekoznek szoktatni az emberiséget az ugynevezett korlátozott nukleáris háború gondolatához. a sűrűn lakott nyugat-európa számára egy ilyen háború ugyanis az öngyilkossággal lenne egyenlő, mivel az szükségszerűen totális nukleáris háborúvá szélesedne, az amerikai kontinensre is áttérjedne, és - szakértők számításai szerint - ebben az esetben az egyesült államok lakosságának mintegy háromötödét és gazdasági potenciáljának mintegy háromnegyedét is elpusztítaná.

... a nukleáris katasztrófa elkerülése érdekében a szovjetunió a konkrét békekezdeményezések átfogó programját terjesztette elő. ennek egyik legfontosabb összetevője az a moratórium-javaslat, amelyet, mint ismeretes, az szkp legutóbbi kongresszusán Leonid Brezsnyev terjesztett elő a közép-hatótávolságú nukleáris eszközök európai telepítésére vonatkozóan. az egyesült államok kormánya azonban nem hajlandó lemondani mintegy 600 újabb közép-hatótávolságú amerikai nukleáris rakéta Európába telepítéséről azzal együtt sem, hogy a szovjetunió bejelentette: kész csökkenteni nyugati területeire telepített közép-hatótávolságú rakétáinak számát, amennyiben a nato lemond új rakételepítési tervéről. a szovjetunió a fegyverkezési hajszát megfékezéséért, a tárgyalások azonnali megkezdéséért száll sikra. a moratórium elfogadása ugyan nem előfeltétele a tárgyalásoknak, azonban jelentősen javíthatná a tárgyalások légkörét.

ti ng

15.16

020981 2679

Nm

sk0044 4 230 mtik1046

békemenet

London, 1981. szeptember 2. /adn/ - szerdán devizesbe érkezett a fegyverkezési hajtsza elleni harc jegyében rendezett brit békemenet. a tízezer lakosu városkában adtak találkozt egymásnak azok a többségükben walesi nők, akik - mint az egyik ötgyerekes anya elmondotta - nem akarják kockára tenni gyermekeik jövőjét az imperialista fegyverkezési politika miatt.

a 170 kilométeresre tervezett gyalogmenet cardiff kikötővárosból indult, és várhatólag a hét végén érkezik a newbury melletti greenham common katonai támaszponthoz. ezt a helyet szemelték ki az amerikai robotrepülőgépek egyik telepítési helyéül.

kj ng

15.22 020981 0650

sk0045 4 230 mtik1047

bangui puccs - párizsi visszhang /1. rész/

párizs, 1981. szeptember 2. /mti/ - a francia sajtó megoszlik a közép-afrikai államcsíny értékelésében: meglepetés volt-e vagy sem párizs számára, és nem kell-e az amerikaiak kezét keresni dacko menesztése mögött.

a le quotidien de paris és a le figaro nem tartja lehetetlennek az utóbbi feltevést, bár hangsúlyozzák, hogy erre nincs vitathatatlan bizonyíték. a le quotidien „jó forrásokra” hivatkozva azt a feltevést ismerteti, miszerint közvetlenül az amerikaiak állnak a puccs mögött. kolingba tábornok árnyékában bernard-christian ayando lenne a fordulat igazi szervezője - ő pedig hosszabb időt töltött az egyesült államokban. ayando, aki dacko első minisztereelnöke volt, korábban az air-afrique légitársaság élén állt, és szerepet játszott a dackot hatalomra juttató francia ejtdernyős-akció, a barracuda-művelet lebonyolításában. ayando jó kapcsolatokat épített ki bongo gaboni és mobutu zaire-i elnökkel, akik a francia szocialisták győzelme után közeledtek washingtonhoz. a lap szerint franciaország új nagykövetét kedden csak több órával az államcsíny után értesítették a fordulatról. dacko - írja a le quotidien - már több hónapja azzal fenyegette franciaországot, hogy „megértőbb barátokat keres”, a közép-afrikai amerikai szerepvállalás a reagan-kormányzat által június elején tett ajánlat

konkretizálásának kezdetét jelentheti: az amerikaiak jelezték, hogy készek átvenni a franciák korábbi szerepét egyes országokban. egyben vélekedik a lap - válasz lehet a salvadorral kapcsolatos francia-mexikói közleményre, amely elismeri a salvadori ellenzéki mozgalmak tömegbázisát.

a le figaro szerint kölingba, noha franciaországban tanult, nem különösebben franciabarát. az egyesült államok kinshasai nagykövetségének katonai attaséi két hónapja gyakran tartózkodnak banguiban. ayando az amerikai külügyminisztérium meghívására járt az egyesült államokban. a lap szerint egyes párizsi körökben felvetődik a közép-afrikában állomásozó francia csapatok visszavonásának lehetősége. a lap figyelmeztet, hogy ezzel párizs nem csupán közép-afrikában mondana le minden befolyásról, hanem erősítené gabon amerika-barát hajlamait, „akcióteret”, nyitna libiának, és növelné nehézségeit kamerunnal. /folyt./

bd/im ng

15.38

020981 2292

---

sk0046 4 230 mtik1048

bangui puccs - párizsi visszhang /2. rész/

a le matin azt emeli ki, hogy párizst meglepte a puccs, hiszen nagykövete éppen az előző nap nyújtotta át megbízólevelét dackónak. ugyanakkor azonban a francia televízió szerda déli híradójában síssa le bernard, a haladó Abel goumba doktor elvbarátja azt hangsúlyozta, hogy mivel a közép-afrikai hadseregben jelenleg is dolgoznak francia kiképzők, elképzelhetetlen, hogy a puccs előkészületei titokban maradhassanak párizs előtt. a l'est républicain szerint a fordulat az egyik legkellemetlenebb giscardi örökségtől szabadította meg mitterrand elnököt afrikai diplomáciájában. a le matin a maga részéről arra emlékeztet, hogy párizs elégedetlen volt dacko elnök intézkedéseivel, és a volt államfő nem tudta megakadályozni a gazdasági helyzet romlását sem.

bd/im ng

15.41

020981 0828

*Nm*

---

sk0047 4 230 mtik1049

## Libiai évforduló - taszsz

— Tripoli, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - Libiában ünnepi megemlékezéseket tartottak a szeptember 1-i forradalom 12. évfordulójának tiszteletére. Mint már jelentettük, az évforduló alkalmából katonai díszszemlét és nagygyűlést is tartottak Tripoliban.

— a nagygyűlésen megjelent és beszédet mondott moamer el-kadhafi, a libiai forradalom vezetője. Kadhafi élesen bírálta az egyesült államokat amiatt, hogy beavatkozik a független államok belügyeibe, ki akarja terjeszteni uralmát a térség országaira, és el akarja fojtani a demokratikus és szabadságtörekvéseket.

— az amerikai imperializmus kereszties hadjáratot indított a nemzeti függetlenségükért küzdő közel-keleti és afrikai országok ellen. Washington az iszlám védelmezőjének álcázva magát, lényegében csakis saját szövetségeseinek érdekeit védelmezi - mutatott rá beszédében a libiai vezető. - az egyesült államok hadgyakorlatokat rendez többbezer kilométernyire saját partjaitól, és egymás után hajtja végre a provokációkat független országok ellen - tette hozzá.

— Kadhafi aggodalmának adott hangot az egyesült államok földközi-tengeri jelenlétével és az amerikai katonai potenciál európai növelésével kapcsolatban.

— a libiai vezető végezetül hangsúlyozta: országa a testvéri kapcsolatok további erősítésére törekszik Szíriával. Nagyra értékelte Libia, Etiópia és a jemeni népi demokratikus köztársaság vezetői adeni találkozásának eredményeit, megállapítva, hogy a tanácskozás újabb lépést jelentett az arab forradalmi erők összefogása felé.

km ng

15.53

020981 1565

Nw

sk0048 4 230 mtik1051

## arab-öböl - külügyminiszterek

taif/ bahrein, 1981. szeptember 2. /mti-ap/wam/reuter/ - a hat arab-öböl menti ország külügyminiszterei szerdán támogatásukról biztosították szaúd-arábiának a közel-keleti helyzet rendezésére vonatkozó tervét. az arab-öböl menti országok együttműködési tanácsának a szaúd-arábiai taifban szerdán véget ért háromnapos külügyminiszteri értekezlete résztvevői úgy döntöttek, hogy a szaudi tervet a tanács novemberre tervezett államfői értekezlete elé terjesztik. a „hatok”, rijádban tervezett csúcsertekezlete lesz hivatott kidolgozni a közel-keletre vonatkozó „egységes arab álláspontot”, - a szaudi terv alapján. /fahd szaudi trónörökös augusztus elején jelentette be a nyolcpontos tervet, amely független palesztin állam létrehozását követeli, és sürgeti az egyesült államokat, hogy ismerje el a palesztin felszabadítási szervezetet. a terv ugyanakkor elismeri a térség minden államának - beleértve izraelt is - jogát arra, hogy békében éljen./

a naponta 12 millió hordó olajat felszínre hozó, és így a világ kőolajtermelésének egyharmadát adó hat ország - megfigyelők szerint - ezzel hivatalosan is felzárkózott szaúd-arábia kampányja mögé, amellyel befolyásolni kívánja a reagan-kormányzatot közel-keleti politikájának kialakításában. hírügynökségi jelentések alapján korábban ismeretessé vált, hogy fahd herceg még az idén washingtonba készül.

a külügyminiszterek az öböl biztonságával kapcsolatos kérdések mellett főként a gazdasági együttműködés kérdéseiről tárgyaltak. megvitattak egy hétpontos együttműködési tervezetet, amely az első lépés az öböl menti államok gazdaságának a nyugat-európai gazdasági közösséghez hasonló keretek között történő összekapcsolása felé. a tervezet a személyek, az áruk és a tőke szabad mozgását irányozza elő a tagállamok között.

ág ng

16.07 020981 1842

Nuv

sk0049 4 230 mtik1052

## neutronfegyver - tiltakozások

nyugat-berlin/bonn/münchen, 1981. szeptember 2. /taszsz/dpa/upi/afp/ - kedden az nszk több városában, valamint nyugat-berlinben tömeggyűléseket tartottak, amelyeken a nató és az egyesült államok fegyverkezési tervei ellen tiltakoztak tiz- és tizezrek.

nyugat-berlinben a szakszervezeti szövetség által szervezett békemegmozduláson 16-ezren vettek részt. az esti órákban egyes tintető csoportok a rendőrséggel is összecsaptak.

münchenben a bajor szakszervezetek gyűlésén az egyik szónok a keresztényszocialis párt tagja volt, és ő is élesen elítélte az atomfegyverek nyugat-németországban történő állomásoztatását.

alsó-szászországban és Lüneburgban is nagyszabású tömegmegmozdulásokra került sor, és ezeken is megbélyegezték az európai békét fenyegető, a fegyverkezési hajszát fokozását célzó imperialista terveket.

kj ng

16.16 020981 0889

sk0050 4 300 mtik1053

## kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

brezsnyev - nszk

bonn, 1981. szeptember 2. /mti/ - a szovjet és a nyugatnémet kormány véglegesen megállapodott abban, hogy leonyid brezsnyev szovjet állam- és pártvezető pontosan mikor látogat idén november végén a német szövetségi köztársaságba - jelentette be szerdán kurt becker nyugatnémet kormányzóvivő.

becker közölte, hogy leonyid brezsnyev bonnba érkezésének pontos napját egy későbbi időpontban a két fél egyszerre fogja bejelenteni.

Nww

a nyugatnémet kormányzóvivő hozzátette: azért tartja szükségesnek a megállapodás bejelentését, mert a látogatással kapcsolatban bizonyos spekulációk kaptak lábra azután, hogy a taszsz szovjet hirügynökség bírálta helmut schmidt kancellárt, mint a megállapodás bizonyítját, semmilyen változás nem történt, leonyid brezsnyev idén ősszel az nszk-ba látogat - mondta kurt becker.

fkj/im ng

16.19 020981 0963

sk0051 4 230 mtik1054

amerikai szenátorok moszkvában

moszkva, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - a szovjetunió legfelsőbb tanácsa külügyi bizottságainak tagjai szerdán megbeszélést folytattak alan cranston és charles mathias szenátorokkal. a két szenátor az interparlamentáris unió szovjet csoportjának meghívására tartózkodik moszkvában. a találkozón részt vettek: vagyim zaglagyin és lev iolkunov, a legfelsőbb tanács két háza külügyi bizottságainak titkárai, az ipu szovjet csoportjának elnökhelyettesei, valamint valentyin falin, az oszszszk legfelsőbb tanácsa külügyi bizottságának elnöke is.

a nyílt, tárgyszerű légkörben lezajlott megbeszélésen a nemzetközi helyzetet és a szovjet-amerikai kapcsolatok egyes időszerű kérdéseit tekintették át.

km ng

16.24 020981 0756

Nlw

sk0052 4 230 mtik1055

## Legkevésbé fejlett országok

párizs, 1981. szeptember 2. /mti/ - a világ 31 legkevésbé fejlett - legszegényebb - országáról tanácskozó ENSZ-értekezlet szerdai ülésén arab moi kenyai elnök, „új korszak megnyitását”, sürgette a nemzetközi együttműködésben, a legsúlyosabb helyzetben lévők javára. a 31 ország szükségleteit az elkövetkező évtizedre 133 milliárd dollárra becsülte, amiből 21 afrikai országra 81 milliárd dollár jutna. ha nem kerül sor nagyon gyors intézkedésre, számos afrikai ország egyszerűen összeomlik - mondotta a kenyai államfő.

jean-pierre cot, az értekezlet elnökévé választott francia együttműködési miniszter sajtóértekezletén hangsúlyozta, hogy a tanácskozástól nem lehet konkrét pénzügyi döntéseket várni, a résztvevők feladata kidolgozni a 31 ország megsegítésére szolgáló általános kereteket és a segélyterv intézkedéseit.

szerdán délután megkezdődött a munka az értekezlet bizottságaiban.

bd/fe ng

16.29 020981 0959

sk0053 4 230 mtik1056

## usa - helyszíni ellenőrzés /1. rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1981. szeptember 2. /mti/ - eugene rostow, az amerikai fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatal új vezetője washingtoni sajtóértesülések szerint javaslatot tett a szovjetunióknak, hogy kezdjenek tárgyalásokat a fegyverzetkorlátozási megállapodások helyszíni ellenőrzéséről. mivel magáról a fegyverzetkorlátozásról eddig semmiféle amerikai javaslatot nem terjesztettek elő, rostow „kezdeményezése”, az ötvenes és hatvanas évek amerikai taktikájának felújításaként fogható fel.

leslie h. gelb, a the new york times katonai szakírója a lap szerdai számában megállapítja: „amióta az ötvenes években a szovjet-amerikai fegyverzetkorlátozási tárgyalások először megkezdődtek, moszkva szembeszállt az ilyen követelésekkel, és a

Nm

tárgyalások gyakran vesztegeltek miattuk,, a szovjetunió, mint ismeretes, a nemzeti eszközökkel való ellenőrzés híve, és az eddig megkötött megállapodások tapasztalatai szerint ezek az eszközök: nagyteljesítményű érzékelőműszerek, felderítő műholdak stb., teljesen megfelelőeknek bizonyultak a szerződések betartásának biztosítására.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a the new york times más forrásból eddig meg nem erősített jelentése szerint rostow augusztus 21-én alekszandr besszmertnin, a washingtoni szovjet nagykövetség ideiglenes ügyvivőjét kereste fel, hogy ismertesse vele az amerikai javaslatot.

gelb egyébként,, egy magasrangú hivatalos személyiségre,, hivatkozva közli értesüléseit, amelyek szerint,, a reagan-adminisztráció közölte a szovjetunióval, hogy minden jövőbeni fegyverzetellenőrzési megállapodásnak magában kell foglalnia a helyszíni ellenőrzést és az ellenőrzés egyéb közvetlen formáit,, rostow ezen kívül javasolta, hogy kezdjenek tárgyalásokat a ,,stratégiai doktrínáról,, is, azaz arról, hogy melyik fél milyen körülmények között kezdene nukleáris háborút, és milyen elsőcsapás mérő lehetőségekkel rendelkezik. /folyt./

br/vi ng

16.35 020981 2071

sk0054 4 230 mtik1057

a szerkesztőségek tájékoztatására!

usa - helyszíni ellenőrzés /2. rész/

a helyszíni ellenőrzés követelése részben ázzal függ össze, hogy az európai nukleáris eszközök elszaporodásával, továbbá méreteik csökkenésével a nemzeti eszközökkel való ellenőrzés az amerikai álláspont szerint elégtelenné vált.

rostow most választ vár az amerikai javaslatokra, főként arra, hogy a helyszíni ellenőrzésről ugyanezen a csatornán - a fegyverzetellenőrzési hivatal és a szovjet nagykövetség között -

Nw

folytassák-e a tárgyalásokat. rowtow egyébként nemmel válaszolt  
bessmertinek arra a kérdésére, vajon ezek a tárgyalások  
előfeltételt jelentenek-e a tnf-tárgyalások megkezdéséhez, s ahhoz  
sem ragaszkodott, hogy az ellenőrzéssel kapcsolatos eszmecsere  
külön fórumon folytassák.

br/im ng  
16.38 020981 0851

sk0055 4 230 mtik1058

nato - magas szintű csoport

brüsszel, 1981. szeptember 2. /mti/ - a nato brüsszeli  
központjában szerdán ismét összeültek a középtávolságú nukleáris  
fegyverek telepítésével és korlátozásával foglalkozó katonai  
szakértők, az ugynevezett magas szintű csoport, richard perle  
amerikai hadügyminisztériumi államtitkár elnökletével.

a csoport feladata, hogy „mérleget” készítsen az Európában  
egymással szemben álló hadszíntéri nukleáris fegyverekről, és ennek  
alapján tárgyalási javaslatokat készítsen elő a szovjet-amerikai  
„eurorakéta”-tárgyalásokra. a nato-n belül csak az amerikaiak  
rendelkeznek adatokkal a szovjet rakéták számáról és  
elhelyezkedéséről műholdas megfigyelő állomásaik révén. a  
szövetségesek kérésére washington kilátásba helyezte, hogy a  
tárgyalások megkezdése előtt nyilvánosságra hozza adatait, ám ezek  
hitelességét a többieknek nem áll módjában ellenőrizni. az amerikai  
jelentést valószínűleg az atomtervező csoport következő ülésén  
teszik közzé, az ülést - brüsszeli források szerint - október  
21-22-én rendezik skóciában.

a különleges tanácskozó csoport /amelyben a külügyminisztériumok  
illetékesei vesznek részt/ szeptember 14-én ül össze még egyszer new  
yorkban, a tervezett gromiko-haig találkozó előtt, hogy  
összefoglalja a nato tárgyalási javaslatait az „eurorakéta”,  
témakörében.

mp/fe ng  
16.46 020981 1356

Nm

sk0056 4 230 mtik1059

## közép-afrika - nyilatkozatok

párizs, 1981. szeptember 2. /mti/ - franciaországnak semmiféle - sem közeli, sem távoli - köze nincs a közép-afrikai eseményekhez - hangsúlyozta a kormány szerdai ülése után pierre beregovoy, az elysée-palota főtitkára. a kormány ülésén claude cheysson külügyminiszter leszögezte, hogy a közép-afrikai helyzet belügy, az csak az ország polgáraitra tartozik. a francia kormány azt kívánja, hogy a közép-afrikai köztársaságban minél hamarabb térjen vissza a normális demokratikus élet.

jean-pierre cot francia együttműködési miniszter az europe-1 rádióban hasonlóképpen foglalt állást, hozzáfűzve: mindez mégiscsak érinti franciaországot. a katonai hatalomátvétel mindig kudarc jele, kudarc a közép-afrikai köztársaság és a demokratizálási folyamat számára. cot kifejezte óhaját: az új vezetés találja meg a módot ahhoz, hogy összefogja az ország politikai erőit a nemzeti újjáépítéshez. cot elmondotta, hogy dacko elnök beteg volt /a le figaro értesülései szerint szívpanaszai miatt mindenképpen párizsba várják, gyógykezelésre, a közeljövőben/. jean-pierre cot sajnálatosnak nevezte, a demokratikus folyamat félbeszakadását,.

végül az egyik francia televíziós híradónak nyilatkozva szerda délben kolingba tábornok, teljesen hamisnak, nevezte azokat a híreket, hogy az államcsínyben az amerikaiaknak volt szerepük. elismerte, hogy fogadta az amerikai nagykövetet, ezt azonban "divariassági látogatásnak" nevezte, s azt mondotta, nem lehet kivételezett párbeszédként, értékelni.

bd/vs ng

17.04 020981 1554

--

sk0057 4 230 mtik1060

## Lemp kb-plénium - referátum /1.rész/

kelemen istván és zsebcsi zolt, az mti tudósítói jelentik:

varsó, 1981. szeptember 2. /mti/ - a napirenden szereplő témáról szóló referátumot jan glowczyk, a Lemp kb politikai bizottságának póttagja terjesztette elő a kb szerdán megnyílt harmadik plenáris ülésen. magállapította: a gazdasági reform célja - amint azt a párt IX., rendkívüli kongresszusának határozata kimondta - , hogy

biztosítsa a válságból való kijutás alapfeltételét, mégpedig a szocialista rendszer politikai-gazdasági alapelveivel összhangban.

a megvalósításkor a reális körülményekből kell kiindulni, figyelembe véve a rendkívül bonyolult gazdasági helyzetét és azt, hogy politikai harc folyik a szocialista-ellenes erőkkel. az antiszocialista erők könyörtelen, tervszerű harcot folytatnak a szocialista társadalmi rend szétzilálásáért, a gazdaság megbénításáért, s ennek érdekében elgáncsolnak minden konstruktív kezdeményezést, miközben a tagadáson kívül semmilyen programot nem tudnak felmutatni a válságból való kijutásra. a párt nem tér el a munkásosztálytól, a társadalomtól, a néppel kötött megállapodások irányvonalától, ez azonban nem jelenthet kompromisszumot a törvényeket, az alkotmányt sértő, az ország sorsát kockáztató szocialista-ellenes erőkkel - hangsúlyozta Glowczyk.

a továbbiakban rámutatott a szolidaritás egyes aktivistái „ellenzéki társadalmi-politikai mozgalomnak, tekintik a szolidaritás szakszervezetet, mindamellett a szolidaritás tagságának nagyobb része kitart a szakszervezet eredeti funkciója mellett. „bizni szeretnénk abban, hogy a szolidaritáshoz tartozó munkások milliói ismét a tavaly nyárvégi megállapodásokban foglaltak irányában alakítják majd a szakszervezet tevékenységét, - mondotta az előadó, majd a szakszervezet konstruktív tevékenységének kiszélesítése felé mutató jó kezdetnek nevezte a szolidaritás felhívását, hogy a szabadszombatok egy részében dolgozzanak. /folyt./

... kn-zse/dm ht bs

17.30 020981 1982

sk0058 4 230 mtik1061

Lemp kb-plénium - referátum /2.rész/

alapvető gazdasági feladatnak nevezte a lakosság elemi szükségleteinek kielégítését, s ezzel kapcsolatban méltatta a szocialista országok, köztük főként a szovjetunió sokoldalú segítségét. mint mondta, a reform alapvető változást jelent a vállalatok működésében, a gazdaság szerkezetében, s mindenekelőtt a dolgozó kollektíváknak a gazdasági folyamatok alakításában játszott szerepe terén. emlékeztetett a IX., rendkívüli kongresszusra, amely egyértelműn állást foglal a munkás-önkormányzat és a vállalati önállóság mellett. a reform azonban csak akkor jelenthet előrelépést, ha a munka a mostaninál termelékenyebbé válik.



végezetül elmondta, hogy a következő két hónapban a szejm elé kerülnek azok a törvénytervezetek, amelyek a reformcéloknak megfelelően a tervezés jogi szabályozásáról, a gazdasági rendszerről, a vállalatok adóztatásáról és a bankrendszerről szólnak.

ezután a Lemp kb plenáris ülésén megkezdődött a vita a referátumról.

kn-zse/dm ht bs

17.32 020981 1030

sk0059 4 230 mtik1063

#### Lengyelország - fejlemények

Varsó, 1981. szeptember 2. /mti/ - Lengyelország helyzetéről, a szolidaritás magatartásáról nyilatkozott mieczyslaw rakowski miniszterelnök-helyettes, a Lemp kb tagja a „gazeta robotnicza”, című vidéki lapnak. az interjúban, amelyet szerdán a pap híregynökség kivonatossan ismertetett, rakowski a többi között elmondta, hogy a társadalom egy része támogatja a vezetés lépéseit, de ez a támogatás sokszor csak passzív helyeslés, sokan vannak, akik felülnek a szolidaritás szélsőségesei által terjesztett propagandának, amely az utóbbi időben egyre vadabb: attól sem riad vissza, hogy „a nép kiéheztetésének vádját”, hangoztatva, párhuzamot vonjon a hitleri és a mostani idők között.

a szolidaritás vezető köreiből erősödik egy nagyon veszélyes irányzat: követői a szolidaritásban nem szakszervezetet, hanem egy ellenzéki, antikommunista párt bázisát látják. nem kizárt - mondotta rakowski -, hogy hamarosan próbálkozások is történnek egy ilyen párt megalakítására. ez mindenestre egyértelműen kirajzolná a tényleges frontvonalakat.

a miniszterelnök-helyettes ismét hitet tett a megállapodások irányvonala mellett, s állást foglalt „mindenféle szélsőséggel szemben,,.

a piaci helyzetet, az ellátási gondokat rendkívül súlyosnak mondotta, majd kijelentette: „Lengyelország sorsa attól függ, sikerül-e pártunkat végre összeforrott, egységes erővé tenni,,.

x x x

a zilonagóra-i vajdaságban lévő glinsk állami gazdaságban számos paraszt traktorokkal hozzáfogott a mezőgazdasági nagyüzem földjeinek önkényes fölszántásához, amit azonban a gazdaság traktorosai igyekeztek meggátolni. a trybuna-ludu szerint ez az akció - a falusi szolidaritás zászlaja alatt - hétfőn kezdődött, s egy ideig veszélyes konfliktussal fenyegetett, később azonban sikerült rábeszélni a magángazdálkodókat, hogy hagyják békében a 25,000 hektáros nagyüzem földjeit. az állami gazdaság dolgozóinak gyűlésén követelték, hogy a hatóságok a jövőben akadályozzák meg a hasonló provokációk megismétlődését. korábban, az ország egy másik részében már előfordult hasonló eset.

kn-zse/fe ht

17.51 020981 2164

sk0060 4 230 mtik1064

bartók kutatás

bukarest, 1981. szeptember 2. /mti/ - a bukaresti kritérion kiadó a múlt évben jelentette meg László Ferenc kolozsvári zenetudós „bartók béla - tanulmányok és tanúságok”, című könyvét, amely nemrégiben elnyerte a román szocialista köztársaság akadémiajának díját. a szerző új egységbe foglalva tárgyalja kötetében mindazt, ami bartókot a román népzenehez és zenei képviselőihez fűzte, az akadémiai díj László ferenc bartók-kutatásban kifejtett jelentős tevékenységének és egész eddigi zenetudományi kutatásainak magas elismerése.

László ferenc tovább végzi bartók kutatásait, s közben a kritérion kiadásában előkészíti bartók bélaról szóló új kötetét, amely 1982-ben román nyelven jelenik meg. ebben jelenteti meg újabb kutatásainak eredményeit, miután a magyar nyelvű kiadást 1979-ben zárta. azóta elvégezte az első világháború viszontagságai miatt kiadatlanul maradt bánági román népzene gyűjtés rekonstrukcióját, s többek között kutatta bartók és enescu kapcsolatait is. újabban azt vizsgálja: bartók béla miért nem tisztázta le 1914-ben készített néhány népzenei lemezét, miért nem dolgozta be ezeket a dallamokat gyűjtésébe.

olt/vs bs

17.59 020981 1183

sk0061 4 230 mti1065

bécsi terrorakció

szabó zoltán, az mti tudósítója jelenti:

bécs, 1981. szeptember 2. /mti/ - sedli klubi, az arab liga főtitkára dr. willibald pahr osztrák külügyminiszterhez intézett táviratában elítélte a bécsi zsinagóga elleni - ártatlan emberek életét követelő - terrortámadást, az akciót a palesztin nép ellenségei követték el - hangzik a továbbiakban a táviratban -, akik cselekedetükkel le akarják járítani palesztinai felszabadítási szervezet tekintélyét. az arab nemzet mélységesen elítéli a bécsi támadáshoz hasonló lépéseket, ugyanakkor nagy súlyt helyez a palesztin nép jogaiért sikrászálló osztrák kormánnyal meglevő jó kapcsolatok fenntartására - fejeződik be a liga főtitkárának távirata.

időközben nagy erővel folyik a nyomozás a szombati támadás ügyében. az osztrák rendőrség feltételezése szerint összefüggés állhat fenn a május 7-i bécsi nittel-gyilkosság és a mostani terrortámadás között. a zsinagóga előtt megsebesített arab férfiról kiderült, hogy áprilisban hosszabb ideig bécsben tartózkodott, majd a nittel-gyilkosság napján eltűnt, és hetekkel később újra felbukkant az osztrák fővárosban. nem kizárt a hasonlóság, vagy egybeesés a két alkalommal használt fegyver, illetve munició között sem. annyi bizonyos, hogy a nittel-gyilkosság után a feltételezett tettesről készített fantomkép nem idegen a jordániai utlevéllel rendelkező marván husszan arcásától. mindezek azonban feltételezések, amelyek még egyértelmű bizonyításra szorulnak. bécsben emlékeztetnek arra, hogy a még mindig felderítetlen nittel-gyilkosság elkövetését is egy szélsőséges arab szervezet vállalta magára, ennek azonban akkor nem tulajdonítottak túlzott jelentőséget, mivel egyidejűleg több csoport is önmagát nevezte meg a politikai háttérü gyilkosság elkövetőjeként.

sz/dm bs

18.05

020981 1810

sk0062 4 230 mtik1066

kongresszus

bukarest, 1981. szeptember 2. /mti/ - a bukarestben folyó xvi. nemzetközi tudománytörténeti kongresszus keretében szerdán szimpóziumot tartottak a tudomány, a technológia és a társadalmi fejlődés problémái témaköréből. a résztvevők megvitatták a különböző országok tudománypolitikájával kapcsolatos kérdéseket, a tudomány és a gyakorlat közötti viszonyt, a tudomány jövőjét, a társadalom fejlődésével kapcsolatos problémákat.

ugyancsak szimpózium keretében vitatták meg a tudományos eszközök szerepét a tudomány fejlődésében, tárgyaltak ezen kívül a kulturális örökség és a természeti kincsek védelméről és hasznosításáról. szerdán kerekasztal konferenciát tartottak a tudomány várható fejlődéséről.

a kongresszus szerdai napján újabb magyar előadások hangzottak el.

a szerdai plenáris ülésen elfogadták azt a magyar és amerikai közös előterjesztést, amely indítványozta: a nemzetközi tudománytörténeti és tudományfilozófiai unió keretében alakítsanak a nőknek a tudományban betöltött szerepével foglalkozó állandó bizottságot.

a kongresszus csütörtökön plenáris üléssel fejeződik be.

olt/vs pl bs

18.08 020981 1154

sk0063 4 230 mtik2001

marcsenko - per

vlagyimir, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - szerdán a vlagyimiri területi bíróság nyílt ülésen kezdte meg a szovjetellenes agitációs és propagandatevékenységgel vádolt, büntetett előéletű anatólij marcsenko perének tárgyalását.

anatólij marcsenko először 1961-ben került összütközésbe a törvénnyel, amikor hazatérési kísérletért elítélték, de ezután sem hagyott fel ellenséges tevékenységével.

A

az általa szerkesztett gúnyiratokban a burzsoá közéleti személyiségeket, nemzetközi szervezetek képviselőit, és a nyugati tömegtájékoztatási eszközöket a szovjet társadalom alapjainak, illetve az ország bel-és külpolitikájának megváltoztatása érdekében ellenséges tevékenységük aktivizálására szólította fel. írásaiban fehérre mosta a hitleri rezsimet, helyeselte a szovjetunió elleni fasiszta támadást és a szovjet rendszer fegyveres uton történő megdöntésére szólított fel.

a vlagyimir területi bíróság megkezdte a bizonyítási eljárást.

kzs pl bs

18.17 020981 0996

sk0064 4 230 mtik2002

holland kormányválság 2. /kieg.mtik1038/

hága, 1981. szeptember 2. /mti/ - a királynő szerdán délután dries van agt kereszténydemokrata ügyvezető miniszterelnököt bizta meg az új kormány megalakításával, miután a jövőre balközép koalíció mindhárom pártja elfogadta a javasolt program-megállapodást.

az előző kormányalakítási kísérlet is van agt nevéhez fűződik. a kísérlet akkor a kijelölt miniszterelnök és a munkáspárt között gazdaságpolitikai nézeteltérések miatt meghiúsult.

mp/fe pl bs

18.21 020981 0519

6

sk0065 4 230 mtik2003

portugál kormány

Lisszabon, 1981. szeptember 2. /reuter/ - antonio ramalho eanes portugál köztársasági elnök szerdán hivatalosan jóváhagyta az ország új kormányának névsorát, amelyet francisco pinto balsemao kijelölt miniszterelnök kedden terjesztett az államfő elé, az új kabinet pénteken teszi le az esküt. ezt eanes elnökkel tartott egyórás megbeszélését követően balsemao közölte a sajtóval.

lp pl bs

18.23 020981 0426

sk0066 4 230 mtik2004

rövid hírek

hadgyakorlat

oslo, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - magic sword nőrh fedőnévvel kedden nato-hadgyakorlat kezdődött a norvég- és az északi-tengeren, nyolc nato-országból mintegy 60 hadihajó és tengeralattjáró, valamint 200 harci gép részvételével.

szolidaritási konferencia

new york, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - a dél-afrikai népek felszabadító harcával való szolidaritás jegyében konferencia nyílt meg new yorkban. a felszólalók elítélték a dél-afrikai fajüldöző rezsimeket, és az azt támogató egyesült államokat, afrika népei ellen elkövetett súlyos büntetnek nevezve a pretoriai rendszer angola elleni agresszióját.

repülőgép

berlin, 1981. szeptember 2. /adn/ - egy egymotoros nyugatnémet repülőgép augusztus 29-én megsértette az ndk légterét erfurt körzetében. az ndk-nszk-beli állandó képvisellete tiltakozást nyújtott be a nyugatnémet hatóságoknál, és reményét fejezte ki, hogy hasonló esetek a jövőben nem fordulnak elő.

kalóztámadás

f

manila, 1981. szeptember 2. /dpa, upi/- kalóztámadás ért egy teherhajót hétfőn a fülöp-szigeti partok közelében. a kalózosok tüzharcban 10 személyt megöltek, és mintegy 380 000 dollár értékű árut zsákmányoltak.

gl pl bs

18.32 020981 1229

..-.

sk0067 4 230 mtik2005

doszt-interju

moszkva, 1981. szeptember 2. /apn/ - sah mohammed doszt, az afgán demokratikus köztársaság külügyminisztere interjút adott az apn szovjet sajtóügynökségnek.

a külügyminiszter az interjúban az afgán kormány augusztus 24-i javallatát értelmezve elmondta, hogy a kormány elvi álláspontját megőrizve, politikai eszközökkel, békés úton kívánja elérni a megegyezést a szomszédos országokkal.

rámutatott, hogy afganisztán a szomszédos országok tárgyalási készsége esetén ezzel a javallattal megfelelő alapot teremtett. eljárás kérdésekről szólva, a külügyminiszter a kétoldalu megbeszélések mellett szállt síkra, ugyanakkor kijelentette: „készek vagyunk a pakisztáni fél kívánságát figyelembe véve bármilyen elfogadható feltételekkel tárgyalásokat folytatni,„

a megegyezés nemzetközi garatálói tekintetében az afgán demokratikus köztársaság a szovjetuniót és az egyesült államokat javasolja, de kész megvitatni pakisztán és irán javaslatait a garatáló országok jegyzékének bővítéséről.

az afgán menekültek kérdését érintve a külügyminiszter felhívta a figyelmet arra, hogy a történelmi körülményeket kell figyelembe venni. ugyanis másfél-két millió azoknak a száma, akik állataikat legeltetve hagyományosan át-átkeliek a pakisztáni-afganisztáni határon. „amennyiben elhárulnak az akadályok mozgási szabadságuk elől egy család sem marad pakisztánban,„

a pakisztánban felfegyverzett afgánokat a külügyminiszter terroristáknak nevezte, akik nemcsak afganisztánnak, de pakisztánnak is kárt okoznak.

f

a szovjet csapatokról kijelentette, hogy az afgán kormány nyilatkozata világosan ismertette a feltételeket, amelyeknek teljesülése esetén azok elhagyják az országot.

ts ht bs

18.43 020981 1734

sk0068 4 230 mtik2006

rövid hírek

nemzetközi orvoskongresszus

moszkva, 1981. szeptember 2. /mti/ - moszkvában szerdán megkezdődött az oxigén-tulnyomásos kamrában történő gyógyítással foglalkozó orvosok vi. nemzetközi kongresszusa. a tanácskozáson 24 ország orvosai vesznek részt, s mintegy kétszáz előadáson számolnak be az orvostudomány é viszonylag új, de nagy jövő előtt álló ágának eddigi eredményeiről, a gyógy mód további tökéletesítésének, alkalmazási területe kiszélesítésének lehetőségeiről. a kongresszus szeptember 6-ig tart.

munkanélküliség az nszk-ban

bonn, 1981. szeptember 2. /mti/ - josef stingl a nyugatnémet szövetségi munkaügyi hivatal elnöke szerdán nürnbergben bejelentette, hogy augusztus hó folyamán 42 800-an veszítették el munkahelyüket az országban. ezzel a munkanélküliek száma elérte a 1 288 900-at. az összes munkavállaló számához viszonyítva a munkanélküliek aránya jelenleg 5,5 százalék.

,,nagy konstantin győzelme,, ...

baltimore, 1981. szeptember 2. /taszsz/upi/ - az fbi közlése szerint a virginia állambéli arlington városban egy motelben megtalálták paul rubens ,,nagy konstantin győzelme,, című képét. a 350 ezer dollárt érő képet queenstownból/maryland állam/ múlt év decemberében lopták el egy magángyűjtőtől.

0

## megkerült rembrandt-kép

London, 1981. szeptember 2. /upi/ - az angol rendőrség egy taxiban akart rá rembrandt „jakob de gheyn arcképe” című festményére. a képet a művész 15 évig készítette, mérete 30x25 cm, jelenlegi értéke 1 millió font. a műalkotást augusztus 14-én lopták el egy holland képtárból.

fl-fk;-ts pl bs

18.56 020981 1601

sk0069 4 230 mtik2007

## iráni

teherán, 1981. szeptember 2. /afp/ - mahdavi kani hódzsatoleszlám, irán új minisztereelnöke szerdán a parlamentben bejelentette kormányának névsorát. a lista csupán két helyen tér el a korábbi kormány összetételétől. mahdavi kani a belügyminiszteri posztra kamal eddine nikravest, míg a szállítási és közlekedési tárca élére hadi nedzsad hosszeniant jelölte. a kormány összetételéről csütörtökön szavaznak a képviselők.

újabb harminchét személyt végeztek ki kedden teheránban és további kilencet az ország észak-keleti részén - közölte szerdán az iráni televízió, amely korábban 55 kivégzésről már beszámolt. az elítéltek a modzsahedin khalk szervezethez tartoztak.

algír, 1981. szeptember 2. /afp/ - szerdára virradóan elindult az algériai el kebir tengerészeti támaszpontból az a három iráni űrnaszád, amely augusztus közepe óta tartózkodott az oran közelében lévő bázison. a három hajó - khändzsar, tabarzin és meysen - utiránya egyelőre nem ismeretes. a három naszád augusztus 7-én indult el cherbourgból iránba, de a tabarzint augusztus 13-án egy khomeini-ellenes csoport rövid időre hatalmába kerítette a spanyolországi cadiz vizein.

beirut, 1981 szeptember 2. /afp/

palésztin részről cáfolták azokat a sajtóértesüléseket, hogy hani el-hasszán, jasszer arafat politikai tanácsadója találkozott volna a párizsban tartózkodó baniszadr iráni ex-elnökkel. a pfsz szóvivője szerint a találkozó már csak azért sem jöhetett létre, mert hani el-hasszán több hete orvosi kezelés alatt áll.

--- a szóvivő hangsúlyozta: „a pfsz arra törekszik, hogy megőrizze a baráti iráni néppel fenntartott szoros kapcsolatait, s ragaszkodik a baráti országok belügyeibe való be nem avatkozás elvéhez,„.

... km pl bs

19.02 020981 1749

sk0070 4 230 mtik2008

bangui puocs - visszhangok 2.

--- párizs, 1981. szeptember 2. /mti/ - a le monde szerdai vezércikke azt hangsúlyozza, hogy párizsban láthatóan elégedettek egy olyan ember távozásával, aki népszerűtlen volt és nem tudta orvosolni a katasztrófális gazdasági helyzetet. a giscardi politika termékének tekintett dacko nem sok baráttal rendelkezett az új francia többségben, amely nyílt rokonszenvet táplált elsősorban abel gumba, másrészt ange patasse ellenzéki mozgalmait iránt. ez azonban nem készítette a párizsi kormányt arra az elhatározásra, hogy nyíltan támogassa gumbát, akinek támogatása az országban nem jelentős. a francia állásponi, amelyet hivatalosan többször kinyilvánítottak, az afrikai államok belügyeibe való be nem avatkozás, ahogy a francia csapatok semmit sem tettek dacko megmentésére, semmit sem fognak tenni, ami zavarhatná utódát. ezzel szemben, pontos információk híján, korainak tűnik arról beszélni, hogy franciaországot esetleg az egyesült államok váltaná fel banguiban. a lap a francia-amerikai kapcsolatok „középszerűségével,„ magyarázza, hogy napvilágot látnak találgatások arról, hogy az egyesült államok az afrikai földrészen franciaországgal szemben készít elő lépéseket.

... bd/vs pl bs

19.12 020981 1232

---

---



sk0071 4 230 mtik2009

francia külpolitika

baracs dénes az mti tudósítója jelenti

párizs, 1981. szeptember 2. /mti/ a francia kormány szerdai ülésén claude cheysson külügyminiszter több nemzetközi kérdésben fejtette ki ismételten párizs álláspontját, mint a tanácskozásról - amelynek színhelye ezúttal a rambouillet-i kastély volt - kiadott közlemény beszámoló, a miniszter ismét leszögezte, hogy a francia kormány elítélte az angola elleni dél-afrikai agressziót és hangsúlyozta, hogy annak fényében még sürgősebbé válik az ENSZ namíbiára vonatkozó 435-ös határozatának érvényesítése, a külföldi /dél-afrikai/ csapatok kivonása namíbiából és egy demokratikus folyamat kialakítása, amely biztosítaná a békét és e körzet népeinek szabad elhatározását. franciaország eltökélten ennek elérésére törekszik az ENSZ által kijelölt ötös csoportban.

a közel-keleti helyzettel kapcsolatban cheysson a francia államférfiak és közel-keleti vezetők multheti találkozóinak felelevenítése után hangsúlyozta: a francia politika az államoknak biztonságot, a népeknek igazságot kíván megfelelő tárgyalások révén, ott, ahol ez lehetséges, előre kell lépni. libanon tragikus helyzete különleges figyelmet érdemel, meg kell erősíteni a libanoni állam biztonsági erőit és mindenkit emlékeztetni kell libanon integritásának, szuverenitásának és függetlenségének elveire. az elkövetkező hetekben a térség más vezetőivel folytatódnak az eszmecsereik.

a közlemény méltatja a legkevésbé fejlett országok megsegítéséről szervezett ENSZ-értekezletet és a salvadori ellenzéki erők reprezentatív képviselőjét elismerő mexikói-francia közleményt fontos és rendkívüli kezdeményezésnek nevezi, amelyet jól fogadott a nemzetközi közvélemény. cheysson, mint már jelentettük, a közép-afrikai helyzetről is szólt, a fordulatot az ország belügyének minősítette, amelybe franciaországnak nem kell beavatkoznia, s amely csak az ország lakosira tartozik.

a kormány megvitatta az államosítási törvénytervezetet: annak végleges tervezetét a szerdai, széleskörű vita nyomán szeptember 23-án fogadja el a kormány. az államosítások célja elősegíteni, hogy franciaország kilábaljon a válságból -, hangsúlyozta pierre béregovoy. az államosítás lehetővé fogja tenni az ipari gépezet átalakítását és azt, hogy franciaország dinamikusabb szerepet töltsön be nemzetközi téren. a részvényesek kártalanítása igazságos lesz -, hangsúlyozza a közlemény.

bd/dm pl bs

19.37 020981 2435

---

sk0072 4 230 mtik2010

amerikai szenátorok /kiegészítés mtik1054-es hírünkhöz/

moszkva, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - nyikolaj ogarkov, a szovjetunió marsallja, a szovjet fegyveres erők vezérkari főnöke, a honvédelmi miniszter első helyettese szerdán fogadta a moszkvában tartózkodó alan cranston és charles mathias amerikai szenátorokat.

a vendégek látogatást tettek a szovjetunió tudományos és műszaki állami bizottságánál, valamint a szovjet tudományos akadémia világgazdasági és nemzetközi kapcsolatok intézetében is.

km bs

19.39 020981 0533

sk0073 4 230 mtik2011

szocialista ensz-társaságok

prága, 1981. szeptember 2. /mti/ - a szocialista országok - közöttük magyarország - ensz-társasága: pozsonyban kétnapos tanácskozást tartottak munkájuk időszerű kérdéseiről, az ensz-társaságok világszövetsége októberben genfben lezajló ülészakának előkészítéséről, valamint a jelenlegi nemzetközi helyzetről.

a tanácskozás résztvevői közös nyilatkozatot fogadtak el, amely elítéli a neutronfegyver gyártásáról hozott amerikai döntést. felhívjuk az ensz főtitkárát, az összes ensz-társaságot és a világforum többi, nem kormányokhoz tartozó szervezetét, hogy a világgazdasági felháborodásban osztozva egyesítsék erőiket a veszélyes lépés ellen, - hangzik az állásfoglalás.

sn/vs ht bs

19.41 020981 0746



sk0074 4 230 mtik2012

## iráni- nyilatkozat

teherán, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - az iráni belügyminisztérium nyilatkozatot tett közzé, s ebben hangsúlyozza: az iszlám forradalom legfőbb ellensége az egyesült államok, amelynek ügynökeit és támogatóit az iráni nép hősie harca eredményeként kiűzték az országból.

az iráni népnek nem szabad elfelejtenie, hogy elsőrendű feladata az imperializmus és a cionizmus elleni harc. az ellenforradalmi elemek minden egyes terrorista akciójukat követően rágalmehadjáratot indítanak az a céllal, hogy megrendítsék a nép hitét és lelkesedését, - állapítja meg a dokumentum.

iráni ellenségei megpróbálják élezni a helyzetet az országban, s igyekeznek káoszt teremteni, hogy azt a látszatot keltsék: iránban nincs stabilitás és biztonság. az iráni belügyminisztérium nyilatkozata éberségre szólítja fel a népet és hangsúlyozza: nem szabad felülni az ellenséges erők provokációinak.

km pl bs

19.42 020981 0942

sk0075 4 230 mtik2013

## mojszov - carrillo

belgrád, 1981. szeptember 2. /mti/ - lazár mojszov, a jkszb elnökség elnöke szerdán belgrádban megbeszélést folytatott santiago carrillóval, a spanyol kp főtitkárával, aki a jkszb elnökség meghívására kedd este érkezett jugoszláviai látogatásra.

a szívélyes és baráti légkörben lefolyt találkozáson időszerű nemzetközi kérdéseket érintve hangoztatták, hogy a haladó és demokratikus erőknek fokozottan kell munkálkodniuk az enyhülési folyamat felújításán, a fegyverkezési hajszá feltartóztatásán és az új világgazdasági rend kialakításán.

a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom helyzetét elemezve ismét kifejtették álláspontjukat, amely szerint a kommunista és munkáspártok együttműködésének a társadalmi haladásért és a szocializmusért folytatott harcban a függetlenség, az önállóság, az egymás ügyeibe való be nem avatkozás, s minden párt saját

munkásosztálya és népe előtti felelőssége elveit maradéktalanul tiszteletben tartva kell fejlődnie.

aláhúzták a jksz és az skp együttműködése további erősítésének szükségességét.

... már/vs ht bs

20.26 020981 1101

sk0076 4 230 mtik2014

belga kp - neutron

brüsszel, 1981. szeptember 2. /mti/ - a belga kommunisták és a kommunista ifjusági szervezet tagjai nyilatkozatban hívják fel a közvélemény figyelmét arra, hogy washington megtette az első lépéseket londonban és bonnban a neutronfegyver európai telepítésére. a belga kp mozgósítani kívánja az ország közvéleményét a neutronfegyver európai elhelyezése ellen. október 25-én a katolikus békemozgalmakkal közösen nagyszabású atomfegyver-ellenes tüntetést rendeznek brüsszelben.

a bkp követeli, hogy a kormány ne engedélyezze a neutronfegyver tárolását belgiumban és hívja haza az nszk-ban állomásozó belga egységeket, ha abban az országban elhelyezik a neutronfegyvert. a kommunisták nyilatkozata arra is felhívja a figyelmet, hogy a neutronfegyverre vonatkozó amerikai döntés nagyban hátráltatni fogja az eurorakéta-tárgyalások eredményességét.

... mp/pf/vs ht bs

20.27 020981 0905

sk0077 4 230 mtik2015

hak

karachi, 1981. szeptember 2. /mti-reuter/ - zia ul-hak  
pakisztáni elnök szerdai sajtóértekezletén azt hangoztatta, hogy a  
szovjetunió és afganisztán óhajtja az afgán kérdés megoldását, s  
ismét kijelentette, hogy a mult heti afgán javaslatok jelentős  
rugalmasságról tanuskodnak.

az elnök ennek ellenére továbbra is elutasította, hogy  
elismerje a törvényes afganisztáni rendszert, és a kabuli  
javaslatnak megfelelően babrak karmallal, mint a törvényes kormány  
vezetőjével tárgyaljon. a realitásokat figyelmen kívül hagyva, azt  
mondotta, hogy babrak karmallal, nem mint a rendszer vezetőjével,  
hanem, mint az afganisztánban, jelenleg hatalmon lévő párt,  
képviselőjével kész tárgyalni.

kj pl bs

20.31 020981 0731

sk0078 4 230 mtik2016

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kadhafi-beszéd - olasz visszhang

róma, 1981. szeptember 2. /reuter/upi/ - magasrangú olasz  
kormányhivatalnokok szerdán teljes mértékben elfogadhatatlannak  
minősítették moamer el-kadhafi ezredesnek a líbiai forradalom  
győzelme 12. évfordulóján elhangzott beszédét.

mint ismeretes, kadhafi keddi ünnepi beszédében azon nézetének  
adott hangot, hogy amennyiben amerika megtámadná libiát, s a  
nyugat-európában, illetve a földközi-tengeri szigeteken lévő  
amerikai támaszpontok részt vennének e támadásban vagy támogatnák  
azt, akkor libia az önvédelemhez való jogával élve, lecsapna ezekre  
a bázisokra, s a földközi-tengeri nukleáris katasztrófáért amerikát  
terhelné a felelősség.

emilio colombo olasz külügyminiszter, valamint giovanni  
spadolini kormányfő szóvivője kijelentette, hogy az ilyen jellegű  
fenyegetések olaszország számára elfogadhatatlanok, és teljes

mértékben ellentétesek az olasz kormány azon elkötelezettségével, hogy együttműködési és jószomszédi viszonyt folytasson Libiával, azzal az országgal, amellyel az olasz állam szoros gazdasági kapcsolatokat tart fenn,,.

Olaszország előnyben részesíti a földközi-tengeri-medence békéjének és népei egymás mellett élésének megőrzését, de határozottan fog válaszolni bármilyen kezdeményezésre, amely a térség egyensúlyának felborítására irányul.

emilio colombo kijelentette, hogy magához kéreti Libia olaszországi képviselőjét és tiltakozni fog az országot ért fenyegetés miatt.

ur bs

20.35 020981 1569

sk0079 4 230 mtik2017

helyszini ellenőrzés /kieg mtik 1056 és 1057/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

washington, 1981. szeptember 2. /mti/ - az amerikai külügyminisztérium szóvivője szerdai sajtótájékoztatóján megerősítette, hogy eugene rostow augusztus 21-én találkozott a washingtoni szovjet nagykövetség ügyvivőjével. rostow - mondotta a szóvivő - csak általában vetette fel a jövőben megkötendő fegyverzetkorlátozási szerződések ellenőrzésének kérdését. a helyszini ellenőrzésre vonatkozóan rostow nem tett javaslatot a szovjetunióknak. a helyszini ellenőrzésre vonatkozó amerikai álláspontot firtató kérdésekre a szóvivő nem adott választ.

br/fe pl bs

20.38 020981 0704



sk0080 4 230 mtik2018

reagan

Washington, 1981. szeptember 2. /mti/ - Ronald Reagan, az Egyesült Államok elnöke szerdán, egy hónapos vakáció után, elutazott Los Angelesből. Csütörtökön az elnök az amerikai faipari dolgozók chicagói kongresszusán beszél, majd visszatér a Fehér Házba. Chicagói nyilvános szereplésének szerdai washingtoni sajtóvélemények szerint egyetlen célja van: ellensúlyozni azokat a negatív érzelmeket, amelyek a repülésirányítók sztrájkjának kiméletlen letörése miatt keletkeztek a kormányzattal szemben.

A vezető amerikai lapok szerdán újabb értesüléseket közöltek arról, hogy az elnök az október 1-én életbe lépő, valamint a következő évi költségvetés további csökkentését készíti elő. Az újabb hírek is a katonai kiadások némi mérsékléséről szólnak, de mint a CBS televízió Fehér Házi forrásokra hivatkozva közölte, „a kormány nem mond le az alapvető fegyverkezési programok végrehajtásáról, a költségvetés-csökkentések második hulláma sem kiméli majd a szociális kiadásokat. Meg nem erősített hírek szerint Washington most a kedvezményes orvosi ellátás, az úgynevezett medicare rendszerének szigorítására készül.

br/fe pl bs

20.46 020981 1158

-.-

sk0081 4 230 mtik2019

apartheid-ellenes szeminárium

Berlin, 1981. szeptember 2. /adn/ - Nyilatkozat elfogadásával ért véget szerdán Berlinben a tömegtájékoztató eszközöknek a faji megkülönböztetés elleni harcban betöltött szerepéről rendezett nemzetközi szeminárium.

A háromnapos konferencia utolsó napján felszólalók élesen elítélték a fajüldöző dél-afrikai rezsimet. A zárónyilatkozat 24 pontos felhívást tartalmaz, amely az ENSZ-nek, a kormányoknak, a nemzeti és nemzetközi szervezeteknek, valamint a tömegtájékoztatási eszközöknek konkrét lépéseket ajánl annak érdekében, hogy mozgósítsák a világ közvéleményét Pretoria politikája ellen.

b

a nap folyamán oskar fischer, az ndk külügyminisztere a szeminárium elnökével folytatott megbeszélésén élesen elítélte az angola ellen elkövetett barbár dél-afrikai agressziót.

... kj pl bs

20.48 020981 0840

sk0082 4 230 mtik2020

nszk-bombamerényletek - vörös hadsereg frakció

bonn, 1981. szeptember 2. /ap/upi/afp/ - a vörös hadsereg frakció, elnevezésű nyugatnémet terrorszervezet vállalta magára az Európában állomásozó amerikai Légierő ramsteini főparancsnoksága ellen hétfőn elkövetett merényletet.

a merénylet elkövetését a szervezet egy a dpa nyugatnémet hírgyűjtőosztáshoz szerdán eljuttatott levélben ismerte el. az akciót a sigurd debus, az áprilisban éhségsztrájk következtében elhunyt terrorista nevét viselő kommandó követte el. ugyancsak a terrorszervezet vállalta az spd dél-hesseni székházában kedden frankfurtban történt felgyújtását.

mint ismeretes, a ramsteini főparancsnokság ellen elkövetett merényletnek tizenöt sebesülte van. a bombát a tettesek a főparancsnokság-épülete előtt egy autóban helyezték el. egy másik bombát még időben sikerült hatástalanítani. a német szociáldemokrata párt dél-hesseni székházában történt gyújtogatás okozta anyagi kár mintegy 300 ezer márka.

... ur pl bs

20.57 020981 1011

6

sk0083 4 130 mtik2021

## namibia - ensz-közgyűlés rendkívüli ülásszaka

new york, 1981. szeptember 2. /mti-áp/reuter/adn/afp/ - az egyesült államok nem vesz részt az ensz-közgyűlés csütörtökön kezdődő, namibiával foglalkozó rendkívüli ülásszakán - jelentette be szerdán az amerikai ensz-küldöttség szóvivője. a szóvivő szerint a namibiai kérdés szerepel az ensz-közgyűlés szeptember 15-én megnyitó 36. rendes ülásszakának napirendjén, ezért „nincs értelme, hogy rendkívüli ülásszakot is tartsanak a kérdés megvitatására.”

washington ezzel a lépésével újabb jelét adta, hogy teljes mértékben támogatja a namibiát törvénytelenül megszállva tartó, a környező független afrikai országokat gátlástalanul megtámadó pretóriai rendszert. az ensz-közgyűlés csütörtökön kezdődő, namibiával foglalkozó rendkívüli ülásszakának éppen az ad különleges időszerűséget, hogy pretória a múlt héten namibiából kiindulva ismét katonai támadást intézett angola ellen és mélyen benyomult az ország területére.

emlékeztetes, hogy a biztonsági tanács már 1978-ban, 435-ös számú határozatában előírta, hogy namibia - az ensz felügyeletével és ellenőrzésével megtartandó szabad választások útján - nyerje el függetlenségét. pretória azonban az ensz határozatainak példátlan semmibevitélével 1978 decemberében látszatválasztásokat tartott namibiában, majd báb-közigazgatást létesített az általa megszállva tartott országban. így akarta a namibia függetlenségéért küzdő délnyugat-afrikai népi szervezetet /swapo/ megfosztani attól a jogától, hogy népének szószólója legyen.

a világszervezet már 1973 óta a namibiai nép egyedüli törvényes képviselőjének ismeri el a swapo-t. az ensz 1967-ben létrehozott namibia-tanácsa a namibiai látszatválasztások után felhívta a világ összes államát: ne ismerjenek el olyan kormányt, melyet a pretóriai rendszer ültet a namibiai nép nyakába. pretória egyébként azóta is folytatja brutális megszálló politikáját: az országban több mint nyolcvan katonai támaszpontot létesített, s ezeket felvonulási bázisként használja fel az olyan haladó afrikai országok, mint angola és zambia elleni fegyveres agresszióhoz. pretória mindezt az imperialista erők, mindenekelett az egyesült államok támogatásával teszi. erről tanuskodik az is, hogy washington hétfőn, az angolai elleni pretóriai agresszió-bt-vitájában megvétózta a dél-afrikai köztársaságot elítélő határozati javaslatot, most pedig bejelentette az ensz-közgyűlés namibiával foglalkozó rendkívüli ülásszakának bojkottálását.

lp pl bs

21.00

020981 2513

-.-



sk0084 4 230 mtik2022

## india - egyesült államok ...

delhi, 1981. szeptember 2. /taszsz/ - az indiai kormány tájékoztatta az egyesült államok külügyminisztériumát: nem egyezik bele, hogy george griffint kinevezzék a delhi amerikai nagykövetség politikai tanácsadójává. amint azt szerdán az indiai kormány hivatalos képviselője újságíróknak elmondta, a döntésre azután került sor, hogy alaposan tanulmányozták griffin különböző diplomáciai posztokon kifejtett „tevékenységét”, Indiában és több dél-ázsiai országban.

az indiai sajtó szerint griffin nem diplomáciai tevékenységet fejtett ki, hanem a cia munkatársa volt. az egyesült államok afganisztáni és pakisztáni nagykövetségén dolgozván gyakran ellátogatott delhibe, ahol az amerikai követség által szervezett „találkozás a sajtóval”, rendezvényeken „szemtanuként”, az ottani eseményeket az egyesült államok számára kedvező szempögből találta, szándékosan félretájékoztatva a jelenlévőket.

griffin különben afganisztánban az amerikai kémszervezet felforgatásra bujtó akcióit irányította.

washington azon törekvése, hogy a „mesterkémet”, Indiában alkalmazza az indiai közvélemény felháborodását váltotta ki. természetes, hogy ilyen körülmények között az indiai kormánynak intézkedéseket kellett tennie saját biztonságának védelmezése érdekében.

wr ht bs

21.02 020981 1322

sk0085 4 230 mtik2023

## szolidaritás oeb ülése

varsó, 1981. szeptember 2. /mti/ - a szolidaritás országos egyeztető bizottsága szerdán gdanskban megnyílt kétnapos tanácskozása első napján határozatot hoztak nyilvánosságra, amely szerint a szervezet csak úgy fogadja el a gabona-alapanyagú élelmiszerek /már érvénybelépett/ áremelését, ha a kormány „teljes mértékben kiegyenlíti a lakosság így felmerülő többletkiadásait”, mint emlékeztetés, a kormány 160 zlotyban állapította meg a mindenkire kiterjedő bérkiegészítés havi összegét. a szolidaritás szerint 175 zlotys kiegészítésre lenne szükség.

egy másik határozat azt követeli, hogy vonják vissza azt a minisztertanácsi rendeletet, amely szerint nem kaphatnak teljes fizetést a júliusi-augusztusi figyelmeztető sztrájkok résztvevői.

kn/zse ht bs

21.09 020981 0802

sk0086 4 230 mtik2024

angolai minisztertanács

Luanda, 1981. szeptember 2./taszsz/adn/ az angolai népi köztársaság minisztertanácsának szerdán megtartott rendkívüli ülése határozottan elítélte az egyesült államok vétóját az ENSZ biztonsági tanácsának a dél-afrikai agresszió kérdésével foglalkozó ülésén.

a minisztertanács ülése után közzétett nyilatkozat rámutat: számos ország, nemzeti és nemzetközi szervezet ítélte el a dél-afrikai agressziót, ennek ellenére az egyesült államok szégyenteljes módon megvétózta a biztonsági tanács határozattervezetét.

a egyesült államok állásfoglalása az amerikai kormány és a fajüldözött dél-afrikai rendszer szoros kapcsolatáról, valamint az emberi jogok semmibévételeiről tanuskodik - mutat rá a tanácskozásról kiadott nyilatkozat. a dokumentum hangsúlyozza: a kialakult körülmények között Angola feljogosítva érzi magát arra, hogy az ENSZ alapokmányának 51-ik cikkelyében előírányzott akciókhoz folyamodjon.

kzs pl bs

21.11 020981 0969

sk0087 4 230 mtik2025

## közép-afrika

bangui, 1981. szeptember 2. /taszsz/afp/ - andré kolingba tábornok elnöklétével banguiban megalakult a nemzeti újjászületés katonai tanácsa. az új közép-afrikai kormány mind a huszonhárom tagja katona, a keddi hatalomátvétel vezetője, andré kolingba tábornok magának tartotta meg az állam- és a kormányfői tisztet, valamint a hadügyminiszteri posztot. a külügyminiszter l.g. jambala alezredes lett. kolingba tábornoknak, a szárazföldi erők vezérkari főnökének a vezetésével kedden ragadta magához a hatalmat a hadsereg.

helyszíni jelentések szerint az ország lakossága nyugodtan fogadta david dacko államfő elmozdítását. a volt elnök orvosa párizsba eljuttatott nyilatkozatában azt állította, hogy dacko megromlott egészségi állapota miatt engedte át a hatalmat, a katonai vezetés felfüggesztette az ország alkotmányát és betiltott minden politikai tevékenységet.

wr/szs pl bs

21.13 020981 0918

sk0088 4 230 mtik2026

## namibia - usa

new york, 1981. szeptember 2. /mti-afp/reuter/ap/ - a korábbi bejelentéssel ellentétben az egyesült államok mégis résztvesz az énsz-közgyűlés namibiával foglalkozó, csütörtökön megnyíló rendkívüli ülészakán - közölte szerdán a délutáni órákban az amerikai énsz-delegáció szóvivője.

a szóvivő, joan dickie kisasszony telefonon tudatta az amerikai álláspont megváltozását a világszervezet sajtóközpontjával, mondván, hogy, félreértés történt az amerikai küldöttségen belül, - mármint a távoamaradást bejelentő nyilatkozattal kapcsolatban. részletekbe nem bocsátkozott.

D

az enosz titkársága egyébként közölte, hogy a közgyűlés  
napijával foglalkozó rendkívüli ülészsaka csütörtökön helyi idő  
szerint délután háromkor /közép-európai idő szerint 21.00 órakor/  
kezdi meg munkáját.

bs

21.24 020981 0826

sk0089 4 230 mtik2027

Lemp kb-plénum 2.

Varsó, 1981. szeptember 2. /mti/ - a beszámoló fölötti vitában,  
amelyben szerda estig több, mint huszan szólaltak fel, a gazdasági  
reform gyakorlati végrehajtása, a munkásönkormányzat szerepe volt a  
fő téma. Többen hangsúlyozták, hogy a reformnak összhangban kell  
lennie a szocialista politikai-gazdasági rendszer alapelveivel. A  
munkásönkormányzati szervek tagjait demokratikus úton kell  
megválasztani, követelmény, hogy ezekbe a szervekbe képzett,  
tapasztalt, a kollektívák bizalmát élvező emberek kerüljenek. Az  
egyik felszólaló indítványozta, hogy az év végéig minden szinten  
értékeljék a vezető káderek munkáját és dolgozzák ki továbbképzésük  
rendszerét.

Szó volt a szocialista-ellenes erők tevékenységéről, s ezzel  
kapcsolatban arról, hogy nem szabad belemenni olyan  
kompromisszumokba, engedményekbe, amelyek ellentétesek a  
munkásosztály érdekeivel. Mint Bigniew Nowak, a kb póttagja,  
nemzetvédelmi miniszter-helyettes rámutatott: a rendszer- és  
államellenes csoportok tevékenységének élénkülése miatt mozgósítani  
kell az erőket és eszközöket, mert egy labilis lengyelország  
veszélyt jelent az európai és a világbékére nézve.

A Lemp központi bizottságában szerdán a késő esti órákban még  
folyt a vita a beszámolóról.

kn-zse/fe ht bs

21.49 020981 1293

sk0090 4 800 mtik2029

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0029-ig

budapest, 1981. szeptember 2. /mti/

- sk0001 várható  
 sk0002 weinberger-bbc  
 sk0003 portillo - neutronfegyver  
 sk0004 mexikó-külpolitikája  
 sk0005 törökország - pfsz  
 sk0006 rövid hírek:  
     párizs: mitterrand - arap moi  
     manama: kaunda  
     peking: disney kínában  
     london: lennon  
     guatemalaváros: elrabolt miniszter  
     prága: csehszlovák rádió  
 sk0007 salvadori összefoglaló  
 sk0008 kína - árvíz és szárazság  
 sk0009 rövid hírek:  
     moszkva: dinoszauruszok az autósztrádán  
     san francisco: szervátültetés  
     london: speer  
 sk0010 iráni miniszterelnök  
 sk0011 lemp kb plénum, egyéb események  
 sk0012 angola - egyesült államok  
 sk0013 angola - vöröskereszt  
 sk0014 szocialista békepolitika - pravda /1.rész/  
 sk0015 évforduló - kadhafi-beszéd  
 sk0016 új uruguayi elnök  
 sk0017 szer-lityeraturmaja gazeta  
 sk0018 nszk - költségvetés  
 sk0019 irán  
 sk0020 közel-kelet  
 sk0021 a paraguayi kp felhívása  
 sk0022 szocialista békepolitika - pravda /2.rész/  
 sk0023 szocialista békepolitika - pravda /3.rész/  
 sk0024 japán diplomácia /1.rész/  
 sk0025 japán diplomácia /2.rész/  
 sk0026 iráni kormányfő - életrajz  
 sk0027 lemp kb plénum - megnyitó  
 sk0028 észak-európai külügyminiszteri találkozó  
 sk0029 bt - osztrák lapok

fe bs

21.59

020981 1517

sk0091 4 800 mtik2030

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0030-sk0065-ig

- sk0030 szahalip - minisztertanácsi rendelet
- sk0031 szolidaritás oeb ülése
- sk0032 szerk. figy. /mtik1018/
- sk0033 nagy-britannia - bt-szavazás
- sk0034 nemzetközi konvenció a női egyenjogúságról
- sk0035 moszkvai könyvkiállítás - megnyitó
- sk0036 holland kormányválság
- sk0037 wehner
- sk0038 törölvé
- sk0039 bartók-rendezvények helsinki
- sk0040 nszk - koalíciós nyilatkozat /1.rész/
- sk0041 nszk - koalíciós nyilatkozat /2.rész/
- sk0042 belgium - terhességmegszakítás
- sk0043 fegyverkezési verseny - taszsz
- sk0044 békemenet
- sk0045 bangui puccs - párizsi visszhang /1.rész/
- sk0046 bangui puccs - párizsi visszhang /2.rész/
- sk0047 libiai évforduló - taszsz
- sk0048 arab-öböl - külügyminiszterek
- sk0049 neutronfegyver - tiltakozások
- sk0050 szerk. táj. brezsnyev - nszk
- sk0051 amerikai szenátorok moszkvában
- sk0052 legkevésbé fejlett országok
- sk0053 usa - helyszíni ellenőrzés /1.rész/
- sk0054 szerk. táj. usa - helyszíni ellenőrzés /2.rész/
- sk0055 nato - magasszintű csoport
- sk0056 közép-afrika - nyilatkozatok
- sk0057 lemp kb-plénum - referátum /1.rész/
- sk0058 lemp kb-plénum - referátum /2.rész/
- sk0059 lengyelország - fejlemények
- sk0060 bartók-kutatás
- sk0061 bécsi terrorakció
- sk0062 kongresszus
- sk0063 marcsenko-per
- sk0064 holland kormányválság 2.
- sk0065 portugál kormány

fe bs

22.00

020981 1490



f

sk0092 4 800 mtik2031

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0066-sk0092-ig

sk0066 rövid hírek:

oslo : hadgyakorlat  
 new york: szolidaritási konferencia  
 berlin : repülőgép  
 manila : kalóztámadás

sk0067 doszt-interjú

sk0068 rövid hírek:

moszkva : nemzetközi orvoskongresszus  
 bonn : munkanélküliség az nszk-ban  
 baltimore: „nagy konstantin nyőzeleme”,  
 london : megkerült rembrandt-kép

sk0069 irán

sk0070 bangui puccs - visszhangok 2.

sk0071 francia külpolitika

sk0072 amerikai szenátorok /kieg./

sk0073 szocialista ensz-társaságok

sk0074 irán - nyilatkozat

sk0075 mojszov - carrillo

sk0076 belga kp - neutron

sk0077 hak

sk0078 szerk.táj. hadhafi-beszéd - olasz visszhang

sk0079 helyszíni ellenőrzés szerk.táj.

sk0080 reagan

sk0081 apartheid-ellenes szeminárium

sk0082 nszk-bombamerényletek - vörös hadsereg frakció

sk0083 namíbia - ensz-közgyűlés rendkívüli ülősszaka

sk0084 india - egyesült államok

sk0085 szolidaritás oeb-ülése

sk0086 angolai minisztertanács

sk0087 közép-afrika

sk0088 namíbia-usa

sk0089 lemp-plénum, esti záró anyag

sk0090 tartalomjegyzék /1.rész/

sk0091 tartalomjegyzék /2.rész/

sk0092 tartalomjegyzék /3.rész/

fe bs

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tiber

szerkesztették: patak károly

németh gyula

barabás miklós

- v é g e -